

PORVA

Település-szerkezeti terv

2004. december 09.

Porva, Településszerkezeti terv
Készítette
Porva Önkormányzat Polgármesteri Hivatala megbízásából
a
Magyarország Fesztivál Kft. és a TÁJOLÓ-TERV Kft.
2004-ban

Generál tervező:	Magyarország Fesztivál Kft Kistérség- és Településfejlesztési Iroda 8273 Monoszló, Fő u. 23.
Felelős tervező:	Németh Ferenc okl. építészmérnök, vezető településtervező TT-1 19-0221/2001 Magyarország Fesztivál Kft
Településtervezés:	Németh Ferenc vezető településtervező Magyarország Fesztivál Kft Peer András tervező gyakornok Auer Jolán vezető terület- és településtervező K1, TT-1, TR1-5001/01 TÁJOLÓ-TERV KFT.
Építészet:	Németh Ferenc okl. építészmérnök
Tájrendezés, zöldfelületek, környezetalakítás:	Auer Jolán Szijnë Béres Mónika tervező gyakornok Jaczenkó Judit K2-01-5156/03 Puck Melinda tervező gyakornok TÁJOLÓ-TERV Kft
Energia közművek	Hanczár Zsoltné okl. gépészmérnök, MK: 01-2418 okl. városépítő szakmérnök KÉSZ Kft.
Vízi közművek	Bíró Attila okl. építőmérnök MK: 01-2456 KÉSZ Kft.
Közlekedés	Kovács Géza okl. üzemmérnök K-1d1/19-0162
Településfejlesztés	Németh Ferenc
Munkatársak	Némethné Dévényi Judit

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	3
I. HATÁROZATI JAVASLAT	5
2. HATÁROZATI JAVASLATTAL JÓVÁHAGYÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZ	6
TERÜLETHASZNÁLAT, TELEPÜLÉSSZERKEZET	6
BELTERÜLET.....	6
Beépítésre szánt területek:	6
Településközpont vegyes területek.....	6
Különleges területek.....	7
Beépítésre nem szánt területek:	7
Zöldterületek	7
Vízgazdálkodási terület	7
KÜLTERÜLET	7
Beépítésre szánt területek.....	8
Lakóterületek.....	8
Üdülőterület.....	8
Gazdasági területek	9
Beépítésre nem szánt területek.....	9
Erdőterületek	9
Mezőgazdasági területek.....	10
Vízgazdálkodási terület	10
III. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK.....	11
A tervezés előzményei, céljai	11
A belterületek fejlesztése	11
A belső területek fejlesztése.....	12
Javasolt fejlesztési területek	12
Épített, táji, természeti értékek és a látvány védelme	13
Épített környezet védelme Helyi védelem.....	13
Műemléki és régészeti összefoglaló	14
<i>A közhasználatú zöldfelületek fejlesztése.....</i>	<i>21</i>
<i>A közhasználat elől elzárt zöldfelületek fejlesztése.....</i>	<i>22</i>
Környezetalakítási javaslat	22

Talajok	22
Vízrajz.....	23
Éghajlat, levegő	24
Közlekedésfejlesztési javaslat.....	26
Közműfejlesztési javaslat.....	27
Vízellátás.....	31
Szennyvíz és csapadékvíz elvezetés.....	32
Energiaellátás	33
Villamosenergia ellátás	35
Földgázellátás	36
Elektronikus Hírközlés	37

I. HATÁROZATI JAVASLAT

73./2004. (XII.09.) sz. önkormányzati határozat

Porva Önkormányzati Testülete 2004. december 09-i hatállyal megállapítja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 7.§. (3) bekezdésének b) pontja alapján Porva településszerkezeti tervét és leírását.

(A településszerkezeti terv és leírás a határozat mellékletei: 1. sz. melléklet: Porva település-szerkezeti terve M 1: 10 000 tervlap, 2. sz. melléklet: Porva település-szerkezeti terve szöveges leírása)

.....
jegyző

.....
polgármester

Szerkezeti terv leírása

II. HATÁROZATI JAVASLATTAL JÓVÁHAGYÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZ

A településszerkezeti terv belterületen a következő terület-felhasználási egységeket határozza meg:

TERÜLETHASZNÁLAT, TELEPÜLÉSSZERKEZET

BELTERÜLET

Beépítésre szánt területek:

- lakóterületek
 - falusias lakóterületek
- vegyes területek
 - településközpont-vegyes területek
- különleges területek
 - temető

Beépítésre nem szánt területek:

- zöldterületek
- mezőgazdasági területek
- közlekedési és közmű területek
- vízgazdálkodási területek

Beépítésre szánt területek:

Falusias lakóterületek, melyek a település teljes beépítésre szánt területén lévő lakóterületeire érvényes. Ennél intenzívebb beépítés hosszabb távon sem célszerű.

A falusias beépítésen belül lényeges településképi jellegű a védett beépítettségű terület, mely meghatározó jelentőségű. Szabályozása részletesebb a többi lakóterületnél.

A meglévő lakóterületi szabályozások megtartják a jelenleg is érvényes paramétereket.

Az új lakóterületeken is a hagyományos oldalhatáron álló beépítést javasoljuk, mivel a kialakult építési telekrendszer már erre alakult ki.

Településközpont vegyes területek

Azért kerültek kijelölésre, hogy a település kialakulófélben lévő településközpontja intenzívebben fejlődhessen és többfajta funkcióra is lehetőséget nyújtson. Az adottságok miatt e területek három kisebb területet fednek le. Egyik az iskola és lehetséges bővítése sportpályával, a faluház és a mögötte lévő terület, valamint a templom.

Különleges területek

Porva belterületén 1 temető található hrsz: 23, mely területi kiterjedése kielégíti a település temetkezési igényeit, ezért temető bővítési terület a Településszerkezeti tervben nem került kijelölésre.

Beépítésre nem szánt területek:

Zöldterületek

A település zöldterületek tekintetében hiányosságokkal küzd, jelenleg csupán egy sportpálya áll a szabadba vágyók rendelkezésére. Bár a település családi házas beépítésű, a sportolási, a közösségi játék és pihenés lehetőségeinek biztosítása, a kondicionáló felületek növelése, valamint a településszerkezeti érték fokozása új zöldterületek kialakítását teszi szükségessé. A Településszerkezeti tervben lehatárolt zöldterületek egy része jelenleg is zöldterületi hasznosítású, vagy használaton kívüli, zöldfelülettel fedett terület. A rendezési terv célja a zöldfelületi hiányosságok pótlása mellett e területek közösségi használatának elősegítése, a település zöldfelületi rendszerének értékesebbé tétele.

Települési szintű közpark kialakítására a Településszerkezeti terv a belterület É-i részén, a sportpálya és a lakóterületek között nyújt lehetőséget. A periférikusan elhelyezkedő, de hangsúlyos zöldfelületi elem - a sportpálya kiegészítéseként - a hiányzó játék és szabadidő funkciók, szabadtéri rendezvények helyszínéül szolgálhat. E zöldfelületi elemekhez szorosan kapcsolódva a vízfolyás további részén is széles, összefüggő zöldterületi sáv került kijelölésre, mely elsősorban játszóhelyek, pihenőhelyek, emlékhelyek számára és a vízfolyás védelme és karakterének erősítése végett került lehatárolásra.

Mezőgazdasági területek

Általános mezőgazdasági területként, azon belül *belterületi mezőgazdasági övezetben* kerültek lehatárolásra a belterületen található, mezőgazdasági művelés alatt álló, külön helyrajzi számon nyilvántartott, be nem épített kertek.

Vízgazdálkodási terület

Vízgazdálkodási területbe a belterületet átszelő vízfolyások medre és partja tartoznak. A vízfolyások parti sávja 6-6 m, melyet a fenntartás érdekében a vízfolyással közvetlenül határos építési telkeken belül is szabadon kell hagyni. A település központi részén a belterületet É-D-i irányban kettészelő vízfolyás mentén - a lehetőségeknek megfelelően – összefüggő zöldterületi sáv került kijelölésre, mely hangsúlyozza a vízfolyás összekötő, szerkezeti szerepét.

KÜLTERÜLET

Külterületen a Településszerkezeti terv a település kedvező tájképi-, természeti értékeinek megőrzését, ezen adottságoknak elsőbbséget adó fejlesztését irányozza meg.

Védelmet igénylő táji, természeti értékek:

- a természeti területként és/vagy NATURA 2000 területként nyilvántartott természetközeli gyep- és erdőterületek
- helyi természetvédelmi terület: a Szépalma-pusztai arborétum

- ökológiai folyosók
- táji értékek:
 - o a Ménes-telep felé vezető kétoldali nyárfa fasor
 - o a Ménes telep parkja
 - o hagyásfás legelő (juhar és tölgy)
 - o madár fészkelőhely
 - o a település belterületén található 7 db kőkereszt
 - o Kerekes kút
 - o Zsellér kő-kút
 - o templom mellett található szobrok (Mária és József)
- a kedvező tájképi megjelenés, a kedvező feltáruító látványok

E fenti célkitűzések figyelembe vételével a Településszerkezeti terv külterületen az alábbi beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területfelhasználási egységeket határozza meg:

Beépítésre szánt területek:

- lakóterület
 - falusias lakóterület
- üdülőterület
 - üdülőházas üdülőterület
- gazdasági terület
 - mezőgazdasági major
 - kereskedelmi, szolgáltató terület

Beépítésre nem szánt területek:

- erdőterület
 - védett
 - honvédelmi
- mezőgazdasági terület
 - védendő tájhasználatú
 - árutermelő
- közlekedési és közmű terület
- vízgazdálkodási terület

Beépítésre szánt területek

Lakóterületek

Falusias lakóterületek -Pálihálás. Ennél intenzívebb beépítés hosszabb távon sem célszerű.

A meglévő lakóterületi szabályozások megtartják a jelenleg is érvényes paramétereket.

Az új lakóterületeken is a hagyományos oldalhatáron álló beépítést javasoljuk, mivel a kialakult építési telekrendszer már erre alakult ki.

Üdülőterület

Üdülőházas üdülőterület- Szépalma, ahol már kialakult kereskedelmi szálláshellyel és egyéb turisztikai szolgáltatással egybekötött üdülés folyik. Ezt hosszú távon is fenn kell tartani és a fejlesztését lehetővé tenni.

Gazdasági területek

Gazdasági területbe, azon belül kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területbe került besorolásra - gazdasági tevékenységek folytatására távlatban is lehetőséget biztosítva - a belterület szomszédságában található fűrésztelep, melyen tájképi, környezetvédelmi szempontból kiemelt figyelmet kell fordítani a zöldfelületek, védő zöld sávok kialakítására.

Külterületi beépítésre szánt területek közé továbbá a meglévő, távlatban is egyéb ipari területek - **mezőgazdasági majorként** hasznosítandó területek (Pálinkaháza, Ménesjárás, a belterület szomszédságában található major) tartoznak. Gazdasági területbe sorolásukat a mezőgazdasági területeken megengedett maximális beépítettség mértékét meghaladó jelenlegi beépítettségük és az ott folytatott tevékenységek üzemi jellege indokolja. Speciális funkciójuk, valamint a funkció által meghatározott elhelyezhető épületek, építmények köre miatt a gazdasági területen belül külön - a kereskedelmi, szolgáltató tevékenységeknek helyet adó gazdasági területektől eltérő - egyéb ipari területek övezeti besorolást kapnak.

Beépítésre nem szánt területek

Erdőterületek

A település közigazgatási területén jelentős az erdősültség aránya. Az erdőterületek megtartása tájképi, természetvédelmi jelentőségük, valamint a talajminőség javítása, megőrzése, az erózió elleni védelem szempontjából indokolt. Valamennyi erdőterület természeti, tájképi szempontból értékes élőhely, melyet a területhasználat (erdőfelújítás, fakivágás, erdőhasználat stb.) során javasolunk figyelembe venni. Az erdőterületek funkciójuk, ill. elsődleges rendeltetésük szerint a Településszerkezeti tervben védelmi besorolást nyertek.

Erdőterületen belül két övezet került meghatározásra:

- **védtett erdőterületbe** tartoznak a településen található olyan erdők, melyek a honvédelmi miniszter által kijelölt honvédelmi érdekeket szolgáló erdőterületek közé nem kerültek besorolásra. Az erdőterületek nagy része természetvédelmi szempontból értékes terület, a területileg illetékes természetvédelmi hatóság, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság nyilvántartásában, mint természeti területek és/vagy NATURA 2000 területek szerepelnek. Védett rendeltetésű erdőterületen épületek nem helyezhetők el.
- **honvédelmi célú erdőterületek** közé tartoznak a közigazgatási terület D-i felén található erdőterületek, melyek a Magyar Honvédség kezelésében lévő védelmi célú erdők. Az övezetbe tartozó erdőterületeken erdő- és vadgazdálkodási célokat szolgáló épületek helyezhetők el. A honvédelmi célú területek egésze természeti terület, valamint egy részük NATURA 2000 által is érintett terület, ezért a természetvédelmi érdekek honvédelmi érdekekkel való összehangolása fontos.

Településszerkezeti szempontból jelentős szerepük van továbbá a belterülethez közeleső É-D-i és K-Ny-i irányú, jelenleg gyep művelési ágú, de mára már beerdősült, vagy cserjésedő

területeknek, melyek tájképgazdagító szerepük, valamint az ökológiai hálózatban betöltött összekötő szerepük miatt megőrzendők, távlatban erdőterületként kezelendők.

Az erdőterületeken belül lehatárolásra kerültek látványvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek, melyeken a tájkép védelme érdekében épületek elhelyezése nem javasolt.

Mezőgazdasági területek

Porva közigazgatási területén a mezőgazdasági területek a talaj- és domborzati adottságoknak, illetve a tájhasználati hagyományoknak megfelelően többnyire szántó-, vagy gyepterületként hasznosítottak. A mezőgazdasági területek sajátos használatuk szerint az általános mezőgazdasági területekbe tartoznak, melyen belül a differenciált tájhasználat megőrzése és a tájkarakter védelme érdekében differenciált övezeti rendszer került meghatározásra. E szerint az egyes mezőgazdasági területfelhasználási kategóriák táji-, természetvédelmi értékük alapján az alábbi övezetekbe kerültek besorolásra:

- **védendő tájhasználatú mezőgazdasági övezet:** ide tartoznak a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság által természeti területként és/vagy NATURA 2000 területként nyilvántartott, többnyire gyepterületi ágú mezőgazdasági területek. E területeken a természetvédelem érdekeinek kell elsőbbséget élvezni.
- **árutermelő mezőgazdasági övezet:** ide tartoznak a külterület előző övezetbe nem tartozó, többnyire szántó, kisebb részben gyepterületi ágú mezőgazdasági területei. E területeken a növénytermesztés, a gazdaságos mezőgazdasági termelés feltételeinek biztosítása a cél.

A mezőgazdasági területeken belül lehatárolásra kerültek látványvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek, melyeken a tájkép védelme érdekében gazdasági épületek elhelyezése nem javasolt.

Vízgazdálkodási terület

Vízgazdálkodási területbe a vízfolyások medre és parti sávja tartoznak. E területek hasznosítása a vízügyi jogszabályoknak megfelelően és a vízügyi hatóság által meghatározottak szerint történhet.

III. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

A tervezés előzményei, céljai

A település előző rendezési terve a 80-as évek második felében készült, amely nem került elfogadásra.

E terv minden szempontból elavult, amihez járult még az Épített Környezet Védelméről szóló törvény, melyekkel összhangba kellett hozni a rendezési tervet.

Belső kényszer is volt, mivel elfogytak a beépíthető lakóterületek és gazdasági területek. Ezen kívül bővítésre szorul a településközpont és hosszú távon használható sport és rekreációs központ.

A külterületen pedig több olyan funkció tört utat, melyek mindenképpen szabályozást igényeltek.

Többek között a fenti indokok miatt is az önkormányzat megrendelte az új településrendezési terv készítését a 2002-es évben.

A belterületek fejlesztése

A település belsőben gyakorlatilag nem található olyan építési telkek, amelyek alkalmasak lennének lényegesebb számú lakás felépítésére, új lakótelkek kialakítására. Ez érvényes mind a magán, mind az önkormányzati tulajdonú lakótelkekre is. Egy-egy meglévő telek beépítése természetesen továbbra is lehetséges, de önkormányzati kialakított lakótelek már nincs.

Kivétel ez alól, a már korábban belterületbe vont és telekalakítással kialakított potenciális lakóterület a 215/5-34 hrsz-eken, ahol lehetséges lesz 27 lakótelek beépítésére.

A településre a fésűs beépítési mód a jellemző, több oromzatos épület még ma is látható – ezek az utca vonalra épültek - a homlokfalhoz magas falazott kerítések csatlakoznak.

A fejlesztésnél elsődleges szempont a domborzati adottságok figyelembe vétele. A jelenlegi belterület tagolt domborzatú.

A legrégebbi településrész a kanyargós fő gerincre települt karéj szerűen. Ez a terület hosszú szalagtelkes beépítésű, néhol csak 11 m széles telkekkel. A telkek a völgyekig futnak. Ezt a szerkezetet mind a tervezők, mind a falu megőrzésre javasolja.

A későbbiekben a Kőrishegy utca emelkedője, majd legutóbb annak nyúlványa az Alkotmány utca épült be. Itt már az újabb igények szerinti az előzőknél szélesebb, de jóval rövidebb telkeket alakítottak ki szabályos rendben. Foghíjak gyakorlatilag nem találhatóak.

Új lakótelkek egy tömbben a 215/18 hrsz-ú utca két oldalán alakulhat ki. E mellett három lakótelek alakítható ki a hrsz. 271-281 területén a Pápai út folytatásában. Ennél többre várhatóan közép távon sincs szükség.

Amennyiben hosszú távon további bővítés válik szükségessé akkor a terv lehetővé teszi a hrsz 143-157-ig a telkek megosztása révén létrejövő építési telkek közterületi feltárását.

További feladat a csapadék és belvízelvezetés további megoldása, új közművek elhelyezése az újonnan beépítendő területeken, a meglévők bővítése.

Lényeges még a zöldterület fejlesztése és zöldterületi intézmények kialakítása, különösen a vízvezető árok mentén, keresztül a falun.

A javasolt területek hosszabb időre fedezik Porva fejlesztési igényeit.

A belső területek fejlesztése

A település belsőben kevés olyan terület van, amely alkalmas lenne lakás felépítésére.

Szabályozni kell a kisállattartás területeit és módját, valamint a melléképületek helyét és nagyságát is (figyelembe véve a törvényi lehetőségeket).

Pálháláson megőrizzük a településrész jellegét, s a lakófunkciók mellett csak a faiparral, erdészettel és a hagyományos mezőgazdasággal kapcsolatos gazdasági tevékenységet támogatjuk. Pálháláson elkerülendő az épített és természeti környezet jelenlegi összhangját módosító, a beépítésre szánt területet növelő fejlesztés. Javasoljuk azonban a település méretéhez igazoló játszótér és sportpálya kialakítását a külterületen.

Javasolt fejlesztési területek

LAKÓTERÜLET FEJLESZTÉS

- 215/5-34 hrsz. területeken 27 lakótelek szabályozása.
- Pápai út folytatásában a Ny-i oldalon 3 lakótelkek kialakítása

TÖRTÉNELMI FALUKÖZPONT VÉDELME

Külön szabályozással meg kell teremteni a védendő falukép, Fő utca és Pápai utca utcaképét és a templom műemléki környezete hosszú távú védelmét és fennmaradását.

El kell készíteni a helyi védelemre javasolt épületek listáját és védettségi jellegük pontos előírásait, melyeket irányadóként kell kezelni az új beépítések engedélyezésénél, ill. kötelezően kell kezelni a műemléki környezetben és a történelmi faluközpontban.

A külterületi lakott helyek jellegének megtartását, komfortjuk fokozását szolgálja a szabályozás.

KÖZINTÉZMÉNY TERÜLETFEJLESZTÉS

- Hosszú távon új faluközpont kialakítása a volt könyvtár 3 hrsz. területén
- Kultúrház felújítása.
- Sportpályához öltöző és közmű kiépítése
- Tornaterem építése a falu részére az iskola területén.
- Sportpálya építése az iskola mellé.
- Templom felújítása és környezetének rendezése.

KÖZMŰFEJLESZTÉS

- Élő vízfolyások rendezése
- Külterületi lakott helyek csatornázásának és szennyvízkezelésének megoldása.
- Tűzvíz fejlesztés Porván és Pálháláson.

ÚTHÁLÓZAT FEJLESZTÉS

- Pápai út folytatásában Fenyőfő felé összekötő út kiépítése (alternatív megoldásként a Székely József utca folytatásaként ugyanabban az irányban)
- A Pápai útról a sportpályánál becsatlakozóan a Porva-Ménészjárás közötti út kiépítése

- Porva-Csesznek vasútállomás felé vezető gyalogút feljavítása, esetleg kerékpárúttá bővítése
- Porva-Fenyőfő vegyesforgalmi út kialakítása
- Belterületen az Alkotmány és a Zirci utca összekötése
- Az árok mellet az Alkotmány utcától a faluközpontig gyalogos és kerékpáros út kialakítása

Épített, táji, természeti értékek és a látvány védelme

Épített környezet védelme Helyi védelem

A településen jelenleg csak a templom jegyzett, országosan védett műemlék. Megadjuk a helyi védelemre javasolt jellegzetes „bakonyi” lakóházak listáját melyeket az építészeti és természeti értékek helyi védelemről szóló önkormányzati rendelettel lehet megerősíteni és szabályozni.

Az építészeti és természeti értékek helyi védelemről szóló önkormányzati rendelet alapján kell gondoskodni és eljárni.

Az építési munkálatok során napvilágra kerülő régészeti leletekről a Múzeumi Igazgatóságot értesíteni kell. Az ismert régészeti lelőhelyeket a szabályozási tervlapok tartalmazzák.

- A kiküldött szakember véleményének kézhezvételéig a munkálatokat fel kell függeszteni.
- A közvetlenül nyomvonalba eső feltárás költségei a beruházót terhelik.

A 2001. évi LXIV. tv. településre vonatkozó rendelkezései:

1. A régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni [10. § (1) bek.], ezért a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal el kell kerülni. Ha a lelőhely elkerülése a földmunkával járó fejlesztés, beruházás költségeit aránytalanul megnövelné, vagy a beruházás másutt nem valósítható meg, a beruházással veszélyeztetett lelőhelyeket előzetesen fel kell tární [22. § (2) bek.]. A régészeti feltárások költségeit annak kell fizetnie, akinek az érdekében a feltárás szükségessé vált [19.§ (3) bek.].
2. Nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében a KÖH szakhatóságként jár el. A Hivatalt be kell vonni az elvi építési engedélyezési és az építési engedélyezési eljárásokba. Nyilvántartott régészeti lelőhelyen bármilyen jellegű földmunka megkezdését a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóságnak és a ÖH Keszthelyi Regionális Irodájának a munka megkezdése előtt 15 nappal írásban be kell jelenteni [63.§ (4) bek.].
3. Ha nyilvántartott lelőhelyekkel érintett területeken kívül a terület-előkészítési és építési munkák során régészeti emlék kerül elő, a felfedező (a munka felelős vezetője) köteles:
 - a tevékenységet azonnal felfüggeszteni és szüneteltetni a helyileg illetékes múzeum nyilatkozatának kézhezvételéig;
 - a helyszín és a lelet őrzéséről – a felelős őrzés szabályai szerint – a jegyző vagy az illetékes múzeum, vagy Hivatal intézkedéséig gondoskodni;
 - az emléket vagy a leletet az illetékes települési önkormányzat jegyzőjének haladéktalanul be kell jelenteni, ezzel egyidejűleg értesíteni kell a veszprémi Laczkó Dezső Múzeumot és a KÖH Helyileg illetékes Keszthelyi Regionális Irodáját. E kötelezettség a felfedezőt, az ingatlan tulajdonosát, az építettet és a kivitelezőt egyaránt terheli (24.§).

- azt a természetes vagy jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki (amely) a törvényben engedélyhez kötött tevékenységet engedély nélkül, vagy attól eltérő módon végzi, illetve a védetté nyilvánított, vagy a törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökség elemeit megsemmisíti, megrongálja, örökségvédelmi bírsággal kell sújtani [82.§ (1) bek.].

Helyi védettségre javasolt épületek

Helyi védelemre javasolt épületek:

Fő utca 9, 12, 5, 30 Zirci u. 23, 11

Pápai utca 10, Kőrishegy u. 21

Településképi védettségű a Fő u. a Bakon ér köztől a Kőrishegy utcáig

Műemlék Porva község területén jelenleg a templom.

Műemléki és régészeti összefoglaló

Az alábbi összefoglaló áttekintés Porva község rendezési tervéhez nyújt háttéranyagot a község közigazgatási területén belül elhelyezkedő műemlékekről, műemléki környezetekről és a legfontosabb régészeti lelőhelyekről.

A műemlékek számbavételénél az aktuális műemlékjegyzéket vettem alapul, kiegészítve azon épületekkel vagy épületcsoportokkal, amelyek városképi és tudományos szempontból fontosak, de a jegyzékben nem szerepelnek.

A régészeti lelőhelyeknél az 1969-ban megjelent régészeti topográfia adatait vettem alapul. Ez tartalmazza a legfontosabb lelőhelyeket, de nem a jelenleg ismert összest. A rendezési tervhez szükséges aktualizálás elvégezhető a KÖH régészeti lelőhely nyilvántartása, illetve a Nemzeti Múzeum valamint a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum, illetve a KÖH Regionális Irodájának nyilvántartása alapján.

A műemlékek védelméről szóló hatályos törvény megtalálható a Kulturális Közlöny XLV. évfolyam, 23. szám, 2001. november 16., 1082 - 1180. old. vmint. uo. 1183 - 1190. old. és a Kulturális Közlöny XLV. évfolyam, 16. szám, 2001. augusztus 16., 753 - 784. old. és 787. old. Ez utóbbi a műemlékké nyilvánítást szabályozza, amely a rendezési tervnél több objektumnál felvetődhet.

A régészeti feltárásokra vonatkozó törvényt ugyancsak a Kulturális Közlöny XLV. évf.23. számban található az 1210 - 1215. old.

A műemlékeket, műemléki környezetet (a műemléképület és összes szomszédja) és a régészeti lelőhelyeket érintő minden külsőleges beavatkozásnál e törvények előírásait kell figyelembe venni !

A rendezési tervhez kapcsolódó azon ajánlások, amelyek nem a törvényi előírásokon alapulnak a kutató véleményét tükrözik az eddigi műemléki és régészeti gyakorlat alapján.

Műemlékek Porva község területén.

Rk. templom

A gótikus templom és környezete kiemelt védelmet érdemel, mivel a templom környezetében terül el a volt pálos kolostor. Ennek pontos kiterjedése a maga teljességében nem ismert. A területtől északra a Hódos-ér mentén halastavak feküdtek, ezek gátjainak vonala még észlelhető

A teljes terület fokozott védelmet kíván, nem beépíthető, kerülendő bármilyen földmunka végzése (közműúrok, oszlopalapozás stb.).

Amennyiben arra elegendő pénzügyi fedezet van a terület régészeti kutatása, az előkerült kolostorrészletek helyreállítása javasolt. Kertépítészeti rendezéssel itt egy olyan romterület - védőépület - alakítható ki, amely turisztikai látványosságként is szolgálhat.

A Zirc környéki történeti emlékek sokasága lehetővé teszi, hogy a "kistérség"-ben fellendítésre kerüljön a kultur-turizmus.

Műemlékileg nem védett épületek:

Magtár

Az Esterházy uradalomhoz tartozó magtárépület, amennyiben állapota megengedi megtartandó, mint a település életének egy korábbi szakaszán jellemző épület.

Kálvária

Az 1909-re datálható kálvária eredeti 20. század eleji állapotában tartandó meg.

Keresztek

A Fő utca 15. és 24. előtt, illetve a Kőrishegy u. 1. és 26. előtt valamint az Rk. templom előtt álló keresztek megtartandóak. Hasonlóan védendő illetve megtartandó a pálihálási kereszt és harangláb.

Szépalmapuszta

A 19. századi volt Esterházy vadászcastély kerüljön helyi védelem alá. Az épület nem átépíthető, eredeti formájában megtartandó, hasonlóképpen a környezetében álló harangláb és kereszt.

Régészeti lelőhelyek Porva közigazgatási területén

Régészeti lelőhelyek a lakott részeken:

Rk. templom és a környezetében levő pálos kolostor, halastó

Az előzőekben leírtak szerint a teljes terület védelem alá kell, hogy kerüljön.

A mai település alatt egyéb középkori maradványok előkerülhetnek, így minden nagyobb beruházás előtt a KÖH Regionális Irodájához (8360 Keszthely, Balaton u. 17.) kell fordulni

Régészeti lelőhelyek a településtől távol (a közigazgatási határon belül):

Győri úti rétek

Későbronzkori telepnyomok. Építési tevékenység csak régészeti feltárást követően történhet.

Felsőerdő

Neolitikus településnyomok. Építési tevékenység csak régészeti feltárást követően történhet.

Generálerdő

Halomsírok és objektumnyomok. Építési tevékenység csak régészeti feltárást követően történhet.

Pálihálás- Néma kút

Több halomsír, illetve szétszántott halomsírmaradvány. A területen az építési tevékenység kerülendő.

Véncúti dűlő

Későbronzkori településnyomok. Építési tevékenység csak régészeti feltárást követően történhet.

Pálinkaház-pusztá

A Pálihálás-Néma-kút-nál megfigyelt halomsírokhoz tartozó település nyomai. Építési tevékenység csak régészeti feltárást követően történhet.

A régészeti feltárásokra a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum jogosult !

Régészeti területtel érintett helyrajzi számok:

R1, R2: 16-30; 34-42; 061; 063; 0135; 0133/10;

R3: 02/22;

R4: 036;

R5: 013/1/2; 07;

R6: 0191;

R7: 0195;

R8: 0204/3;

R10: 0216/6;

- Az út- és közműfejlesztések koncepciójának részeként érdemes szakemberrel megvizsgáltatni a tervezett beruházások nyomvonalát és esetleg régészeti érintettség tisztázására, illetve annak érdekében, hogy a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket a földmunkával járó fejlesztésekkel kerüljék el. A tervezett Porva-Bakonybél összekötő út két régészeti lelőhely közvetlen környezetében halad a megküldött dokumentációban. Az út kivitelezésénél már a tervezési fázisban meg kell keresni a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalt és a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóságot a régészeti érintettség tisztázására.
- A 271 és 281 helyrajzi számok között tervezett építési telkek nyilvántartott régészeti lelőhelyek közvetlen szomszédságában találhatóak. Mivel a lelőhelyek pontos kiterjedése jelenleg nem ismert, előfordulhat, hogy érintik a fejlesztésre kijelölt területet. Ezért itt bármely földmunkával járó fejlesztés előtt szükséges a régészeti érintettség mértékének tisztázása. Földmunkával járó beruházás a régészeti fedettség függvényében tervezhető.
- A község belterülete alatt található középkori előzmények kiterjedése jelenleg nem ismert, ezért régészeti érdekű területként kezelendő. Itt földmunkával járó beruházások alkalmával fokozottan számolni kell régészeti leletek előfordulásával. Váratlan régészeti lelet előkerülése esetén a 2001. évi LXIV. tv. szerint kell eljárni.

Tájrendezési, külterületi területfelhasználási javaslat

Porva a Bakonyban fekvő, táji, természeti értékekben gazdag, gyönyörű tájképi adottságokkal rendelkező település. Bár természetvédelmi oltalom alatt álló terület, a Szépalma-pusztai arborétumon kívül a településen nem található, a közigazgatási terület jelentős kiterjedésű része táji, természeti értékekben gazdag terület, mely az illetékes természetvédelmi hatóság, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság nyilvántartásában ún. természeti területként és/vagy NATURA 2000 területként szerepel. A táji, természeti értékek gazdag tárháza a település távlati területfelhasználását alapvetően meghatározza.

Külterületen a Településszerkezeti terv a település kedvező tájképi-, természeti értékeinek megőrzését, ezen adottságoknak elsőbbséget adó fejlesztését irányozza meg, melynek elérése érdekében az **alábbi célkitűzéseket** fogalmaztuk meg:

- a táji, természeti értékek védelme, fokozott figyelemmel a természetközeli növényzet – erdők és gyepterületek – védelmére,
- a természetközeli élőhelyek közötti kapcsolat, az ökológiai folyosók megőrzésének biztosítása,
- a külterületre jellemző kedvező tájképi megjelenés (erdő- és mezőgazdasági területek váltakozása, a tájképet negatívan befolyásoló gazdasági és lakó épületek hiánya) megőrzése,
- a mezőgazdasági területeken gazdasági és lakóépületeknek csak indokolt esetben történő elhelyezése,
- a külterületen megjelenő épületek, építmények tájba illő építészeti kialakítása, a tájképileg érzékeny területeken, magaslatocon épületek kialakításának megakadályozása.

E célok elérése érdekében az egyes területfelhasználási egységeken belül differenciált övezeti rendszer kialakítása indokolt.

A közigazgatási terület jelentős részét borító **mezőgazdasági területeken** belül – a változatos használat nyújtotta tájkarakter, a természeti és tájképi értékek megőrzése érdekében – több övezet lehatárolása vált szükségessé.

Védendő tájhasználatú mezőgazdasági területként javasoljuk kezelni a természeti területként, ill. NATURA 2000 területként nyilvántartott értékes, természetközeli élőhelyeket. E területek jelenlegi állapotukban őrzendők meg, ezért tájhasználatukat elsősorban a védelmi érdekeknek kell alárendelni.

A táji, természeti értékek védelme érdekében az övezetben az alábbi előírások betartását tartjuk szükségesnek:

- javasoljuk a művelési ágak - különös tekintettel a gyepekre – megtartását,
- gazdasági épületek, valamint lakóépületet is magába foglaló egyéni gazdaságok kialakítását kizárólag a 100 ha-nál nagyobb telkeken, legfeljebb 0,1 %-os beépítettséggel javasoljuk engedélyezni,
- a tájképet jelentősen módosító hatása miatt az övezetben nem javasoljuk kerítések kialakítását, elhelyezését, kivéve az erdőterületekkel határos mezőgazdasági területeket, ahol vadvédelmi célú kerítés létesíthető,
- a természeti értékek védelme érdekében e területeken továbbá javasoljuk az extenzív jellegű, természet, ill. környezetkímélő gazdálkodás folytatását, a mezőgazdaságban használt kemikáliák – műtrágyák és növényvédőszeresek használatának mellőzését.

A külterület védendő tájhasználatú övezetbe nem tartozó mezőgazdasági területeit ún. **árutermelő mezőgazdasági övezetbe** javasoljuk sorolni. Az övezetbe főként szántó művelési ágú területek tartoznak, ahol a növénytermesztés, a gazdaságos mezőgazdasági termelés feltételeinek biztosítása a cél, így e területekre vonatkozó javaslatunk elsősorban a mezőgazdasági területek rendeltetésszerű használatára irányulnak.

A tájkép védelme érdekében e mezőgazdasági övezetben látványvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek kerültek lehatárolásra, melyeken épületek elhelyezése - a tájképet kedvezőtlenül befolyásoló hatásuk miatt - nem javasolt. Az övezetbe tartozó, korlátozással nem érintett területen is csak abban az esetben javasoljuk gazdasági épületek kialakítását, ha azok a mezőgazdasági termelést szolgálják, ezért gazdasági épület, ill. otlakást is lehetővé tevő egyéni gazdaság kialakítását 50 ha-nál nagyobb telken, legfeljebb 0,2%-os beépítettséggel javasoljuk engedélyezni, ahol a lakóépület alapterülete nem haladhatja meg a 200 m² -t.

A belterület mezőgazdasági művelés alatt álló, külön helyrajzi számon nyilvántartott, be nem épített kertjeit az általános mezőgazdasági területen belül külön övezetbe, a **belterületi mezőgazdasági területek övezetbe** javasoljuk sorolni, melyeken épületek elhelyezését nem javasoljuk engedélyezni.

A mezőgazdasági területek mellett a külterületen jelentős tájalkotó elemek az **erdőterületek**, melyeket jelenlegi funkciójuk alapján két övezetbe javasolunk sorolni.

A Magyar Honvédség kezelésében lévő nagykiterjedésű erdőket az erdőterületeken belül **honvédelmi célú erdőként** javasolunk szabályozni. Ezen erdőterületek övezetébe tartozó területek egésze természeti terület, illetve egy részük NATURA 2000 által érintett terület, ezért a természetvédelmi érdekek honvédelmi érdekekkel való összehangolása fontos.

A közigazgatási területen található többi erdőt **védett erdőként** javasoljuk kezelni.

A védelmi célú erdőterületeken épületek nem helyezhetők el. Valamennyi erdőterület természeti, tájképi szempontból értékes élőhely, melyet a területhasználat (erdőfelújítás, fakivágás, erdőhasználat stb.) során javasolunk figyelembe venni.

Értékes tájalkotó elemek az ökológiai hálózatban is alapvető szerepet játszó, a közigazgatási területet, ill. belterületet átszelő vízfolyások, melyek a **vízgazdálkodási területbe** tartoznak. A vízfolyások külterületi szakasza többnyire természetközeli növényzettel (gyep- és erdőterületek) kísért, a belterületi szakasz viszont meglehetősen kopár. A vízfolyások ökológiai értékének növelése, az ökológiai kapcsolat folytonosságának biztosítása érdekében a Belterületi zöldfelület-fejlesztési javaslatban ismertetett fejlesztéseket, növénytelepítéseket javasoljuk megvalósítani.

A belterülettől távol, a külterület DK-i határán külterületi lakott hely található, Pálihálás, melyet **falusias lakóterületként** javasolunk lehatárolni. A jelenleginél intenzívebb beépítés hosszabb távon sem célszerű, távlatban is a meglévő lakóterületi szabályozásokat javasoljuk megtartani.

Külterületi beépítésre szánt területként lett lehatárolva Szépalma-puszta, ahol már kialakult kereskedelmi szálláshellyel és egyéb turisztikai szolgáltatással egybekötött üdülés folyik. Ezt hosszú távon is javasoljuk fenntartani és a fejlesztését lehetővé tenni. A jelenlegi használatnak megfelelően a továbbiakban is elsősorban vendéglátó létesítmények, lovasfogadó, lovaspályák stb. elhelyezését javasoljuk engedélyezni. A fejlesztések során az **üdülőterületet** magában foglaló védett arborétum növényzetének védelmét biztosítani kell.

Külterületen beépítésre szánt területként, **gazdasági területként** javasoljuk kezelni a belterület DK-i szomszédságában elhelyezkedő fűrésztelep területét, valamint a mezőgazdasági majorok –

Ménésjárás, Pálinkaháza és a fűrésztelep szomszédságában lévő major – területét. Az előbbi javasoljuk kereskedelmi, szolgáltató területbe, míg az utóbbiakat ún. egyéb ipari területek - mezőgazdasági major övezetbe sorolni. A majorok területén a továbbiakban is az üzemi méretű mezőgazdasági termeléshez (növénytermesztéshez, állattenyésztéshez) kapcsolódó gazdasági épületek elhelyezésének lehetőségét javasoljuk biztosítani, de adottságai miatt távlatban elképzelhető Ménésjáráson az idegenforgalmi, üdülési tájhasználat irányába történő átalakulás.

A gazdasági területek közül növényzetét tekintve Ménésjárás kiemelkedő értékekkel rendelkezik, a telepre vezető utat értékes, egyöntetű nyárfasor, a telep területét számos idős faegyed (juharok, platánok) ékesítik. A területen történő fejlesztéseket, épület-elhelyezéseket e táji értékek védelmének alárendelve javasoljuk megvalósítani. Nem ez mondható el a belterület szomszédságában elhelyezkedő gazdasági területekről, ahol a jelenlegi tevékenységek (fűrészüzem, állattartás) miatt a növényzetre fokozottabb szerep hárulna. A környezeti konfliktusok csökkentése érdekében és a tájba illesztés elősegítése miatt javasoljuk e gazdasági területek zöldfelületeinek fejlesztését, elsősorban a telekhatárok mentén zöld sáv telepítését.

Táji, természeti értékek védelme

Országosan védett természeti területek

Porva közigazgatási területén országosan védett természeti terület nem található. A település külterületével határos a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkhoz tartozó **Magas-Bakony Tájvédelmi Körzet**, a település külterületének Bakonybéllel határos szakaszán, erdő területhasznosítású részen.

Helyi jelentőségű természetvédelmi területek

Porva külterületi beépítésre szánt, Szépalma elnevezésű, területén található a helyi természetvédelmi oltalom alatt álló **arborétum**.

Természeti területek

A település külterületének nagy része a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság nyilvántartásában természeti területként szerepel. A természeti területek fogalmát a természet védelméről szóló (1996. évi LIII.) törvény vezette be.

„4. § E törvény alkalmazásában:

b) természeti terület: valamennyi olyan földterület, melyet elsősorban természetközeli állapotok jellemeznek;

d) természetközeli állapot: az az élőhely, táj, életközösség, amelynek kialakulására az ember csekély mértékben hatott (természeteshez hasonló körülményeket teremtve), de a benne lejátszódó folyamatokat többségükben az önszabályozás jellemzi, de közvetlen emberi beavatkozás nélkül is fennmaradnak;”

„15. § (1) Természeti területnek minősül, ha a 4. § *d)* pontjában meghatározott feltételeknek megfelel:

a) az erdő, gyeperdő, nádas, művelési ágú termőföld;

b) a művelés alól kivettként nyilvántartott földterület, ha nem építmény elhelyezésére szolgál, vagy ha e törvény hatálybalépésekor, jogerősen jóváhagyott bányászati műszaki üzemi terv alapján nem áll bányaművelés alatt;

c) a mező- és erdőgazdasági hasznosításra alkalmatlan földterület.”

„21. § (1) Természeti területen az igazgatóság engedélyre szükeg:

a) a gyeperdő és nádas művelési ág megváltoztatásához;

b) a gyeperdő, valamint a nád és más vízínövényzet égetéséhez.

(2) Természeti területen az igazgatóság szakhatósági hozzájárulása szükeg:

a) a termőföld más célú hasznosításához, művelés alól kivett terület újrahhasznosításához;

b) a földtani kutatáshoz és az ásványi nyersanyag kutatására vonatkozó műszaki üzemi terv jóváhagyásához, a bányatelek megállapításához, az ásványi nyersanyag feltárására, kitermelésére, a kitermelés szüneteltetésére, továbbá a bányabezárásra vonatkozó műszaki üzemi tervek és a tájrendezési terv jóváhagyásához;”

Porván a külterület szinte egésze az egybefüggő természeti területekhez tartozik. Kivételek a belterület, a külterületnek a major, üdülő és lakó hasznosítású részei, a Szépalma feletti szántók, a település külterületének ÉK-i sarkán lévő szántó hasznosítású területek, a ménesjárasi és a belterület körüli szántók. A természeti területek része még szigetszerűen a belterületről D-re található erdők nyúlványai is.

NATURA 2000 területek

A Natura 2000 hálózatát természetes élőhelyek és a vadon élő növények és állatok védelmének érdekében hozták létre. Ezek az európai jelentőségű területek összefüggő rendszerét hozzák létre. A hálózat létrejöttének két jogi alapja a Természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló irányelv és a Madárvédelmi irányelv.

A település NATURA 2000 területei az Élőhelyvédelmi területhez tartoznak. Az élőhely-védelmi irányelv fő célja, a biológiai sokféleség fenntartásának előmozdítása a gazdasági, társadalmi, kulturális és regionális igények figyelembevételével. A tagállamok európai területén belül folyamatosan károsodnak a természetes élőhelyek és egyre növekszik a súlyosan veszélyeztetett vadonélő állat- és növényfajok száma.

Az irányelv szerint Natura 2000 néven a különleges természetvédelmi területek egységes európai ökológiai hálózatát hozzák létre. Az irányelv bizonyos természetes élőhelytípusokat foglal magába. A hálózat célja, hogy biztosítsa az érintett természetes élőhelytípusok, valamint az érintett fajok élőhelyeinek kedvező védettségi állapotának fenntartását vagy adott esetben helyreállítását természetes kiterjedésükön illetve elterjedési területükön belül.

Minden tagállam azon hányad arányában járul hozzá a Natura 2000 létrehozásához, amelyet a felsorolt természetes élőhelytípusok és az ott felsorolt fajok élőhelyei képviselnek a területükön belül. Ezzel összhangban a tagállamok különleges természeti területté nyilvánítanak bizonyos természeti területeket.

Az élőhelyek listájának felsorolásában szerepelnek az erdők (bükkösök, a tölgyesek, a szurdokerdők, a gyertyános-tölgyesek) és a gyepterületek.

„Erdők

Őshonos fajokból álló természetes (természetközeli) erdő, amely magas fákból állományokat képez tipikus aljnövényzettel, továbbá eleget tesz a következő feltételeknek: ritka vagy maradvány és vagy közösségi érdekelttségű fajoknak ad otthont.” (92/43/EGK a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló (1992. május 21.) irányelv)

A Balatonfelvidéki Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján Porva közigazgatási területén két tömb tartozik a Natura 2000 hálózatába:

- Az É-i tömb a Csesznek, Bakonyszentkirály, Bakonyszentlászló és Fenyőfő által határolt rész. A terület a belterületről É-ra helyezkedik el, és részei a természeti területekből szigetszerűen elválasztott szántóterületek is.

- A D-i tömböt Borzavár, Bakonybél és Pénzesgyőr külterületei közötti területek alkotják, a terület egésze erdő, kevés gyepes tisztással.

Nemzeti Ökológiai Hálózat

Az Országos Területrendezési Terv lehatárolása szerint a település területe része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak. A szántó hasznosítású területek kivételével beletartoznak az összefüggő erdőterületek és a gyeppek.

Táji értékek

A település és környezete erdős középhegységi jellegű, melyből a külterületek művelt területei szigetszerűen válnak ki. A magas erdősültség és a domborzat változatossága értékes tájat hoz létre, magas idegenforgalmi vonzerővel.

Egyedi tájértéknek a tájra jellemző természeti érték, képződmény vagy az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

Helyszíneléseink során a következő táji és természeti értékeket találtuk.

Természeti érték

1. Madár fészkelőhely
2. Hagyásfás legelő (tölgyek, juharok)
3. Ménes telep növényzete (idős platánok, juharok)

Táji érték

4. a település belterületén található 7 db kőkereszt
5. templom mellett található szobrok (Mária és József)
6. a Ménes telep felé vezető nyárfasor
7. Kerekes kút
8. Zsellér kő-kút

Zöldfelület-fejlesztési javaslat

Bár a település – a családi házas beépítések és a környező gyep- és erdőterületek miatt - jelentősebb kondicionáló felülettel rendelkezik, a belterület zöldfelületi rendszere elsősorban a funkcionális zöldfelületek hiánya miatt, továbbá a településetztétikai érték fokozása érdekében fejlesztésre szorul.

A közhasználatú zöldfelületek fejlesztése

Jelenleg zöldterületi funkciót csupán a sportpálya tölt be. A rekreációs igények kielégítése, a közösségi játék, pihenés feltételeinek megteremtése új zöldterületek kialakítását teszi szükségessé. Erre alkalmas terület a sportpálya mellett, a belterület É-i részén kínálkozik.

E zöldterületi elem a sportpályával összekapcsolva **települési szintű közpark** szerepét töltheti be, ahol a sport funkció mellett a különböző korosztályok számára alkalmas játszóterek kialakításával a közösségi játék és pihenés feltételeit javasoljuk megteremteni. A terület szabadtéri rendezvények helyszínéül is szolgálhat. E hangsúlyos zöldterületi elem mellett, a területet kísérő vízfolyás folytatásában további zöldterületek kialakítását javasoljuk, melyek a

vízfolyás karakterét, szerkezeti jelentőségét erősítve az itt élők számára újabb rekreációs felületet jelenthetnek.

A táji adottságoknak megfelelő növényalkalmazás, a településesztétikai érték fokozása, a zöldterületi funkciók térbeli elrendezése a zöldterületek szakszerű kialakítását kívánja meg, ezért új zöldterületek kialakítását javasoljuk tervezési jogosultsággal rendelkező táj- és kertépítész-mérnök által készített kertépítészeti terv alapján megvalósítani.

A vízfolyás kapcsolódó zöldfelület-fejlesztésekkel kialakított zöldfelületi rendszernek funkcionális, kondicionáló és esztétikai szerepe mellett ökológiai szerepe is jelentős, hiszen általa lehetővé válik a belterületet környező gye- és erdőterületek összekapcsolása, az É-D-i irányú ökológiai kapcsolatok folytonosságának biztosítása.

A belterületi zöldfelületi elemek összekapcsolása útmenti fasortelepítéssel tovább erősíthető, út menti zöld sáv, *fasorok* kialakítása elsősorban új utak létesítésénél, meglévő utak átalakításánál, a csatornázást követő közterület-rendezés során követelhető meg.

A közhasználat elől elzárt zöldfelületek fejlesztése

A település közhasználat elől elzárt zöldfelületei közé a lakóházak kertjei, valamint az intézménykertek tartoznak. A HÉSZ-ben valamennyi építési övezetre vonatkozóan meghatározásra került a kötelező minimális zöldfelületi arány, s az ökológiai érték növelése végett egyes övezetekben előírtuk a többszintű (két, ill. háromszintű) növényzet arányát is.

A fent említett zöldfelületek közül települési jelentősége alapján az intézménykerteket emelnénk ki. A sokak által látogatott, használt *intézménykertek* esetében elsősorban a használati érték növelésére és az esztétikai érték fokozására van szükség. A funkciónak, az ökológiai adottságoknak és a településesztétikai kívánalmaknak megfelelő kialakítás miatt új intézménykertek (pl. iskolakert, óvodakert) zöldfelületeinek kialakítását, a meglévő intézménykertek átalakítását javasoljuk az engedélyezési terv részét képező kertészeti terv alapján megvalósítani.

Környezetalakítási javaslat

Domborzati adottságok

Az Öreg-Bakony kistája a Dunántúli középhegység része, domborzatát árkos-sasbércecs szerkezet jellemzi. Függetlenül jól tagolt, változatos arcú kistáj, mely ÉNY-DK-i és erre merőleges irányú szerkezeti vonalak mentén árkokra, sasbércekre és fennsíkokra tört. Relatív relief értékei magasak, átlagban 170-180 m/km². Fejlett völgyhálózat jellemzi, átlagos völgsűrűsége 4,5 km/km². Felszíne mikroformákban gazdag, karsztos mélyedések és karmezők jellemzik. A hegység tömegét nagyrészt mészkő és dolomit formációk, kisebbrészt harmadidőszaki medenceüledékek, negyedidőszaki üledéktakarók alkotják.

Talajok

A kistáj területére erdős középhegység benyomását kelti ma is, ahol a települések és a körülöttük húzódó szántók szigetszerűen jelennek meg. Két talajtípus jellemzi. Az egyik, ahol az erdőt találjuk, a *rendzina*, mely a hegységi részeken és a karbonátos talajképző kőzetű völgyperemeken

fordul elő. A völgyfelszíneket és a medenceperemeket **agyagbemosódásos barna erdőtalaj** fedi, vályog és homokos vályog mechanikai összetételűek, kedvező vízgazdálkodási adottságúak. Ezek főként szántó hasznosításúak.

A környezet talajminőségének javítása, ill. a talajszennyezés megakadályozása érdekében a településen az alábbi **környezeti feltételek** betartása szükséges:

- A településen végrehajtott tereprendezési munkálatok során figyelembe kell venni a következőket: ha az építési tevékenység során feltöltésre kerül sor, a területre kizárólag ellenőrzött anyagok kerülhetnek; a humuszos fedőréteg eltávolításakor annak elkülönített deponálása és újrahasznosítása szükséges.
- Az erózió elleni védelem és a tájkarakter megőrzése érdekében az egy tagban kialakítható feltöltések, ill. bevágások nagyságát 1,5 m-ben javasolt meghatározni.

Vízrajz

Folyóvizek: a medence a Cuha-patak (21 km, 150 km²) vízgyűjtőjéhez tartozik. Bő lefolyású patak, becsült árvízi hozama 54 m³/s. Vízfeleslege jelentős. A patak a forrásvidékéhez közel I. osztályú vízminőséggel rendelkezik. A település K-i oldalán folyik át a Cuha-patak. Másik két vízfolyása a Hódos-ér és a Bakony-ér, melyek a település belterületén is áthaladnak.

Állóvíz a terület karsztos jellege miatt nem jött létre. A Magas-Bakony régebbi esetleges természetes állóvizei már feltöltődtek.

Talajvíz a medencében csak a vastagabb, laza üledékeknél található meg. Ezeken a helyeken található jelentéktelen mennyiségű, kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos kémiai jellegű talajvizet, melynek keménysége 15-25 °nk közötti, szulfáttartalma 60 mg/l alatt van. A hegységi részben összefüggő talajvízszint nincs.

A rétegvíz a medencében a jól tározó üledék miatt jelentős mennyiségű (1,5-2 l/s.km²). A hegységi területeken a kőzet porozitásától függően változik a rétegvíz mennyisége, jellemzően 0,1-1,5 l/s.km² között van.

Kevés számú, de általában bővizű artézi kút található a kistájak területén, melyek a bányavízkiemelések hatására veszélybe kerülnek.

A környezetminőség javítása, ill. a környezetszennyezés megakadályozása érdekében a településen az alábbi **környezeti feltételek** betartása szükséges:

- Porva közigazgatási területe kiemelten, ill. különösen érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület. A település csatornázottság szinte teljes, talajvédelem és a vízminőség-védelem szempontjából azonban alapvető környezetvédelmi intézkedési feladat a település kedvező csatornázottságának további növelése. Az állattartó telepeken is szabályozni kell a trágyatárolást, -kezelést.
- A felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelme érdekében meg kell követelni, ill. ellenőrizni kell továbbá a 33/2000. (III.17.) Korm. rendelet ún. „A” fokozottan érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területekre vonatkozó előírásainak, valamint a 10/2000

(VI.2.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendeletben az „A” fokozottan érzékeny területekre meghatározott határértékek betartását.

- A Pálhálás körüli sérülékeny vízbázis térképen feltüntetett területét a vízügyi hatóság a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási művek védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. Rendelet értelmében jelölte ki.
- Porva a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 49/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet értelmében nitrátérzékeny terület. A település területére az állattartó telepek és a mezőgazdasági tevékenységek körében a rendeletben leírt védelmi intézkedések vonatkoznak.

Hulladék

A településen a kommunális hulladékok begyűjtése és szállítása megoldott. A környezet talajminőségének javítása, ill. a talajszennyezés megakadályozása érdekében a településen az alábbi **környezeti feltételek** betartása szükséges:

- Hulladék csak a kijelölt területen helyezhető el.
- Veszélyes hulladékokat eredményező tevékenységek engedélyezése lakó- és vegyes területeken csak a lakosság alapfokú ellátásához kapcsolódó tevékenységek (pl. gyógyszertár, fotólabor, kozmetika stb.) folytatása esetén javasolt.

A hulladék gyűjtésével, ártalmatlanításával kapcsolatos tevékenységeket a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. tv. alapján kell szervezni és végezni, figyelembe véve 15/2003 (XI. 7.) KvVM rendeletet is.

A környezetben jelentős mértékben hatást gyakorló tevékenységek megkezdése előtt környezeti hatásvizsgálatot kell végezni a 20/2001. (II.14.) Korm. rendelet követelményei szerint. A környezeti hatásvizsgálat végzésére, illetve környezetvédelmi engedélyezési eljárásra kötelezett tevékenységek körét a hivatkozott jogszabály 1. számú melléklete tartalmazza.

Éghajlat, levegő

Mérsékelt hűvös – mérsékelt nedves éghajlatú terület, de a magasabban fekvő részeket a nedves éghajlat jellemzi. Az évi középhőmérséklet a magasabban fekvő részekben 8,5 °C, máshol 9,0 °C körüli. A legmelegebb nyári nap maximum hőmérsékletének sokévi átlaga 30,0 és 31,0 °C között van, a leghidegebb téli nap minimum hőmérsékletéé pedig –14,0 °C.

A település levegőjének minőségét alapvetően meghatározza az erdős területek magas aránya, a Magas-bakonyi Tájvédelmi Körzet pufferezónájaként tekinthető természeti területek közé sorolt erdők és gyepek védettsége. A levegő meglévő szennyezettsége a településen üzemi, lakossági és közlekedési eredetű.

A levegőminőség javítása, ill. a levegőszennyezés megakadályozása érdekében a településen az alábbi **környezeti feltételek** betartása szükséges:

- Védelmi övezetet igénylő tevékenységek, valamint diffúz légszennyezéssel járó, kellemetlen

szagot, bűzt okozó tevékenységek folytatása a belterületen és közvetlen szomszédságában nem, a külterületi gazdasági területeken pedig csak megfelelő, a szennyezés terjedését megakadályozó technológia esetén engedélyezhető.

- A kedvező levegőminőség biztosítása érdekében a hagyományos fűtőanyagokkal (olaj, szén, fa) szemben energiaforrásként a gáz felhasználását kell ösztönözni.
- A környezeti konfliktusok elkerülése érdekében a szolgáltató és szórakoztató létesítmények engedélyezése során a várható zajos tevékenységek engedélyezését a 8/2002. (III.22.) KöM-EüM együttes rendeletben, valamint a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőség által a telephelyre meghatározott zajterhelési határértékek betartásához kell kötni. A határértékek teljesülését az üzemeltetés során is ellenőrizni kell.
- A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet alapján Porva területén a legalább 500 ha nagyságú erdők, az összefüggően legalább 100 ha nagyságú természetvédelem alá vont területek (természeti területek), valamint az arborétum területe légszennyezettség szempontjából lehatárolható ökológiailag sérülékeny területek.

Zaj

A településen meglévő üzemi, illetve közlekedési zajszint a határértékek alatt van. A településen áthaladó 83108-as út forgalmi adatai alapján számolt zajszint nappal 54,5 - 56,5 dB; éjjel 47,5 - 49,5 dB közötti értékeket mutat, az úttengelytől való távolság függvényében.

A terv nem tartalmaz olyan tevékenységet, ami határértékek fölötti zajszintet eredményezne.

A település egyik vonzereje a gyönyörű táji környezet és a kedvező környezetminőség. A cél e kedvező környezeti állapot megőrzése és a feltárt környezetterhelések csökkentése, melynek érdekében a településen az alábbi **környezeti feltételek** betartása javasolt:

- A településszerkezeti terv lehetőséget nyújt gazdasági tevékenységek folytatására, azonban annak érdekében, hogy az ipari tevékenység, ill. az ebből származó környezetre gyakorolt negatív hatás ne váljon az idegenforgalom gátjává, ill. a nyugodt falusias lakókörnyezetet ne zavarja:
 - a telephelyengedély alapján gyakorolható tevékenységek csak gazdasági területen (lakó- és vegyes területen nem!) folytathatók és
 - új környezetterhelő létesítmény elhelyezése is csak abban az esetben támogatható, ha az országos érvényű jogszabályokban és a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőség által meghatározott környezetterhelési határértékeket teljesíteni tudja
- Zajvédelmi követelmények:
 - zajt keltő és zajtól védendő létesítményeket egymáshoz képest úgy kell elhelyezni, eltérő funkciójú területeket úgy kell kijelölni, hogy a vonatkozó zajterhelési határértékek teljesülése biztosított legyen.
 - a zajvédelmi előírások értelmében a jelentős forgalmú és zajkibocsátású utak zajvédelmi hatásterületén védendő terület nem alakítható ki. Ezért a dokumentáció készítésénél javasoljuk figyelembe venni, illetve abban érvényesíteni ezen feltételek teljesülését, a szükséges védőtávolságok, beépítési feltételek meghatározását, ezek rendezési tervben való érvényesítésével.

- utak tervezett új nyomvonalon történő vezetésének feltételeként szintén azt az észrevételt tesszük, miszerint feltétel hogy a hosszú távon várható forgalmi viszonyok alapján ne okozzon határértéket meghaladó zajterhelést a meglévő és a tervezett védendő területeken, létesítményeknél. A jóváhagyás előtt javasoljuk ezek vizsgálatának elvégzését is.

Közlekedésfejlesztési javaslat

Porva Zirc környékének egyik szép, jó adottságú kis községe. Úgynevezett „zsáktelepülés” voltának előnyei és hátrányai egyaránt jelentkeznek.

A főúthálózatról Zirc felől közelíthető meg a 83106 sz. Porva bekötőúton. A szép tájon keresztül vezető út a természeti adottságok, az erősen tagolt domborzat miatt helyenként kis sugarú ívekkel, a hegyvidéki vonalvezetést jellemző paraméterekkel kialakított. A burkolat az útkategóriának megfelelő szélességű és állapotú, Borzavár és Porva valamint a pálihálási bekötőút között azonban felújításra szorul. A nyilvántartás szerinti forgalma 811 E/nap, melyből a nehéz forgalom 140 E/nap. A 2020 évre számolt távlati forgalom 1200 E/nap. Az előrevetített forgalomnagyság alapján az út kapacitás fejlesztést nem igényel.

Az állami közút a település belterületén főutcaként halad végig, kétoldali – főleg lakó ingatlanos – beépítéssel, azok kiszolgálását biztosító kapubejárókkal. Vonalvezetése a domborzati adottságokat és a kialakult beépítést követi. A burkolat állapota több szakaszon felújításra szorul. A belterületi szakasz erősen változó szabályozási szélességű. A bevezető szakaszon a Székely József utcáig a 16 m-es szabályozási szélesség biztosítása érdekében a szabályozási vonal az egyes ingatlanokra kerül. Erdemben több épületet érint, melyekre bővítési tilalmat rendelünk el. Az önálló járda helyenként hiányzik.

Az önkormányzati utak kiszolgáló-lakó utcák, a Kőrishegy utca nem jelentős gyűjtő funkciót is betölt menetrendszerű autóbusz forgalommal. (Az autóbuszok az utca végén fordulnak meg és itt egy megálló-pár van. Ez a „zsáktelepülés” jellegből adódik.) A kialakult beépítések következtében adott – változó, tört értékszámú – szabályozási szélességűek, jelentős részük szilárd burkolattal ellátott. A meglévő beépítéseket és a fejlesztési lehetőségeket figyelembe véve a jelölt szabályozási szélességeken belül a helyi lakó-kiszolgáló forgalom hosszú távon is le tud folyni. A Kőrishegy utca burkolatának korrekciója és korszerűsítése javasolt, tekintettel a fejlesztési elképzelésekre és az autóbusz közlekedés megtartására irányuló törekvésekre. A meglévő szabályozási vonalak ezt lehetővé teszik.

A fejlesztési területeket 16 m-es szabályozási szélességű utakkal tártuk fel. A domborzati adottságok miatt az utcák végén a szolgáltatók járműveinek a manőverezéssel történő megfordulása a szabályozási szélességen belül biztosított. A Zirci utca és Alkotmány utca tervezett összekötésének 215/1, 251/2 és 215/3 hrsz-ú szakasza csak gyalogos és kerékpáros közlekedési kapcsolatot biztosít a domborzati adottságok miatt a gépjármű forgalmi kapcsolat biztosítása esetén szükséges nagy műtárgyra tekintettel. A temető és templom megközelítésére a kialakult beépítések miatt csak 6 ill. 8 m szélesség biztosítható.

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése által tudomásul vett az Országos Területrendezési Tervben foglaltakkal kiegészített Veszprém Megyei Területrendezési Terv vonatkozó részeit a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke a település területfejlesztési koncepció előzetes állásfoglalásának mellékleteként megküldte, melyben foglaltak az alábbiak szerint kerültek figyelembe vételre:

A megyei Területrendezési Tervben szereplő – Bakonybél és Csesznek irányába – valamint a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazottak szerinti – a Pápai út

folytatásában Fenyőfő felé és szintén a Pápai úthoz csatlakozva Ménesjárásig a meglevő vizes makadám ill. földutak szükség szerinti korrekciós nyomvonalán a – fejlesztési irányokat szerepeltetjük.

A megyei Területrendezési Tervben szereplő regionális kerékpárutat – mely csak a település külterületét érinti – a szerkezeti terven jelöltük. A kerékpárút kapcsolatát a településsel a Porva-Csesznek vasútállomáshoz vezető külterületi földút korrekciós nyomvonalán kiépíthető vegyes forgalmi felületű közlekedési vonallal jelöltük a szerkezeti terven. Fenyőfő irányába a település által kért közlekedési kapcsolatot biztosító szintén külterületi földút korrekciós nyomvonalán kiépíthető vegyes forgalmi felületű közlekedési vonal vezetheti le a jelentkező kerékpáros forgalmat.

A tömegközlekedés a Volán Rt-k által üzemeltetett menetrendszerű autóbusz járatokkal biztosított.

A külterületet érinti a Győr-Veszprémvarsány-Veszprém vasútvonal, melynek nyomvonala változatlan marad távlatokban is. A Porva-Csesznek-i vasútállomás a külterületen található melyhez föld-makadámút vezet. A szerkezeti tervben jelölt – a regionális kerékpárúthoz is csatlakozást jelentő – vegyes forgalmi felületű nyomvonal teszi lehetővé a kiépítettségi szint fejlesztését, valamint Csesznek (82 sz II. rendű főúthoz) település irányába a közlekedési kapcsolatot.

A parkolás a helyi viszonyok között a jövőben sem jelenthet problémát. Az új létesítmények parkolását, rakodását az OTÉK előírásainak megfelelően telken belül kell megoldani. A közterületi parkolás lehetőségét, feltételeit helyi parkolási rendeletben kell szabályozni, melyre – helyi viszonylatban tömegesen – csak rendezvények esetén merülhet fel igény.

A gyalogos közlekedés biztonságának fokozása érdekében a hiányzó helyeken járda kiépítése javasolt.

Közigazgatásilag Porvához tartozik – külterületi lakott területként – Páliháláspuszta. Megközelítése a 83106 sz. Porva bekötőúthoz – Zirc külterületén – csatlakozó 83104 sz Páliháláspuszta bekötőúton lehetséges. „Zsáktelepülés”, (ez a forma megörzendő), de egyéb kapcsolat nem előirányzott.

Meg kell oldani a teherforgalom csökkentését a település beépített részén.

A nyilvántartás szerinti forgalma 220 E/nap, melyből a nehéz forgalom 73 E/nap. A nagyon jelentős nehéz teher forgalmi arány a gazdasági tevékenység – erdőgazdálkodás – következménye. A terület elhelyezkedéséből adódóan a külterületi lakott hely fejlesztése nem előirányzott. A bekötőút várható forgalma távlatokban sem változik érdemben, ezért az út kapacitás fejlesztést nem igényel.

A tömegközlekedést a Volán vállalatok által üzemeltetett menetrendszerű autóbusz járatok bonyolítják le. Az autóbuszok megfordulása a közlekedési területeken belül tolatással megoldott a jelentkező közterületi parkolási igényekkel együtt. A kiépítettségi szint javítása gazdasági lehetőségek függvénye. Javasolható a parkolás megoldása a településrész bejárata előtt.

Közműfejlesztési javaslat

Porva Veszprém megyei település, a zirci kistérséghez tartozik. Porva közműellátása természeti adottságának hatására sokat fejlődött, jelenleg mégis jelentős hiányosságok tapasztalhatók. A

felszín alatti vizek minőségvédelmére vonatkozó kormányrendeletben a települést a fokozottan érzékeny települések közé sorolták és ennek segítségével a település közcsatorna hálózatának a kiépítése is megtörtént. A víz és villamosenergia ellátás már régebben kiépült, a szennyvízelvezetés és a vezetékes távközlés kiépítése a közelmúlt, a földgáz hálózat kiépítése pedig az elmúlt év eredménye. A közcsatorna hálózat kiépítésével jelentősen javult a település környezeti állapota, de a korszerű, automatikus üzemvitelre alkalmas hőellátáshoz szükséges vezetékes energiahordozó ellátottság alacsony szintje, a földgázellátás csekély igénybevétele miatt, a komfortosabb életvitel Porván még nem jellemző.

A lakosság költség viselő képességének a kedvezőbb alakulása esetén, a földgázellátás igénybevételevel biztosítani lehetne a komfortos életkörülményt, amelynek népességmegtartó képessége hozzájárulna a település népességszám csökkenésének a fékezéséhez, megállításához. A földgázellátást úgy építette ki állami segítséggel a 3 km hosszú gázelosztó hálózatot a szolgáltató Magyar Gázszolgáltatás Kft, hogy 104 ingatlan számára már a bekötő csonk is rendelkezésre áll, ennek ellenére csak 32 ingatlan tudja a gázszolgáltatást ténylegesen igénybe venni. A földgázellátás terjedése továbbá segítené a környezeti állapot javítását is, felváltaná a környezetet erősebben szennyező nem vezetékes energiahordozók szerepét, javítva ezzel a település levegőtisztaságát.

A település csatornázottsága bár a hasonló településekhez viszonyítva nagyon kedvező, a felszín alatti vizek védelme érdekében azonban további fejlesztési feladatokat határoz meg. A közcsatorna hálózatra nem csatlakozó ingatlanokban keletkező szennyvizek gyűjtése házi egyedi tározókban történik, amelyek többnyire szikkasztó medenceként üzemel, ezzel szennyezve a talajt, a talaj- és rétegvizet, továbbá a mélyebben fekvő vízkészleteket is. Pedig a KDT VIZIG előzetes tájékoztató véleményében külön felhívta a figyelmet arra, hogy néhány ingatlan vízbázis védelmi terheket is visel. A forrás körül kialakított belső védőterület a 201-es hrsz-on jelzett ingatlan, melynek területe 5905 m². A külső védőterület több külterületi ingatlant érint, ezekkel kapcsolatos földhivatali korlátozó bejegyzések megtétele folyamatban van.

A felszíni vízrendezés a település topográfiai adottsága miatt nagyon fontos. A vízelvezetés nyílt árkok segítségével történik. Az árokrendszer kialakítottsága és karbantartása szintén fejlesztési feladatokat határoz meg.

A település jelenleg tapasztalható népességcsökkenésének a megállításához, a település fejlődéséhez szükséges, hogy a fiatalabb korosztályhoz tartozó lakosságát meg tudja őrizni és a helykeresők számára vonzó kínálattal rendelkezzen. A település Önkormányzata ezért szükségesnek tartja, hogy a településen élők életkörülményeit – infrastruktúra (intézményi és műszaki infrastruktúra) ellátottságát- javítsa és a település népességszám növelésére megfelelő kínálatot biztosítson a be-, illetve letelepülők számára. Ennek érdekében az Önkormányzat a már beépített területeit felülvizsgálva, az alulhasznosított területein új lakótelkek kialakításának lehetőségét keresi. Olyan lakótelkek iránt várható igény, amelyeken -a lakófunkciót nem zavaró- kisvállalkozások létesítése is engedélyezhető, mivel a népesség megtartásához a lakáslehetőségen túl a munkalehetőségét, a megélhetést is biztosítani kell.

A településrendező megvizsgálva a településfejlesztésbe vonható területeit, a településen néhány telek átosztásával, továbbá új terület beépítésre szánt területként történő bevonásával további új lakótelkek kialakítására lehet helyet kijelölni a be-, illetve letelepülők számára. A megfelelő élet és

munkakörülmény biztosítására, valamint a környezetvédelmi igények kielégítésére a fejlesztési területek közműellátására biztosítani kell a villamosenergia ellátást, a vezetékes ivóvízellátást, s vele együtt a tűzvíz ellátást is, a közcsatornás szennyvízelvezetést, a földgázellátást, a vezetékes távközlést és meg kell oldani a felszíni vízelvezetést. Az OTÉK 8. §-ában, illetve annak azóta módosított előírásában az ilyen szintű közművesítési igényt részleges közműellátással lehet biztosítani, azzal a szigorítással, hogy a szennyvízelvezetést közcsatornára való csatlakozással kell megoldani a település beépített, illetve beépítésre szánt területén.

Így a belterületen, illetve a beépítésre szánt területen javasolt fejlesztési területek közműellátására, a már beépített területen élők számára is rendelkezésre álló részleges közműellátást kell biztosítani a szennyvízelvezetés kivételével, amelynél a közcsatornára történő rácsatlakozás kötelezettségét kell előírni. Természetesen távlati célul kell kitűzni, a teljes közműellátás lehetőségének megoldását is, mint a meglévő beépítés számára, mint pedig a fejlesztési területeken. Mivel csak a teljes közműellátással rendelkező területen várható a telkek igényes beépítése, használata és hatására a település vonzókéességének a növekedése.

A település jelenlegi közmű-ellátottságának hiányait a statisztikai adatok is jelzik, a helyszíni bejárások során, az ellátottsági hiányosságokon felül további hiányosságokat, megoldandó közműfejlesztési feladatokat lehetett találni. A statisztikai adatok által jelzett közmű-ellátottsági hiányok, mennyiségi ellátottsági hiányok, de ezeket növelik, azok a közművesítéssel összefüggő minőségi hiányosságok, amelyek a helyszíni bejárás során jól láthatóak. Minőségi hiányosság a burkolatlan és burkolt utakon már a mai motorizáltság mellett is szükséges, minőségi igényt nem nyújtó felszíni vízrendezés, a nyílt árok-vízátereszek rendezetlensége, az utcaképet alakító-rontó villamosvezetékek és hírközlési hálózat tartóoszlopai, az irányfény szintű közvilágítás, mindazok a kedvezőtlen látványt alakító műszaki megoldások, amelyek nem nyújtanak igényes környezetet. A település vonzását növelni minőségi környezettel célszerű, amely igényes lakossági réteget vonz.

A közműfejlesztési feladatok között elsődleges feladatnak kell azonban tekinteni a település népesség megőrző képességének javítására a meglévő beépített területeinek (lakó-, intézményi és ipari hasznosítású területen egyaránt) a közműellátottság mennyiségi növelését, amely érdekében a közmű-ellátottsági mennyiségi hiányokat kell pótolni.

Porva közműellátottsága –a ma rendelkezésre álló legutolsó -a 2003. január 1.-i állapotot rögzítő statisztikai nyilvántartás szerint:

vezetékes ivóvíz ellátottság	100 %
közcsatorna ellátottság (szennyvíz elvez.)	79 %
földgázellátottság	0 %*
villamosenergia ellátottság	100 %
vezetékes távközlési ellátottság	71 %

*Megjegyzés: a település földgázhálózatának a kiépítése 2002-ben történt, a fogyasztók rácsatlakozása pedig az elmúlt évben. Így a 2003. január 1-i adatok még nem rögzítettek gázzal ellátott fogyasztókat. A szolgáltató adatközlése szerint 2004. január 1-én Porván a földgázellátottság 17,3 % volt, azaz 32 lakás veszi igénybe a vezetékes gázellátást.

Ezek a számok a mennyiségi ellátottsági hiányosságokat, a közműfejlesztéssel elsődlegesen megoldandó fejlesztési feladatokat jelzi.

A település kedvező csatornázottságának további növelését a felszín alatti vizek védelme érdekében kell megoldani. A földgázellátottság növelésével a környezetkímélőbb, komfortosabb, korszerűbb termikus célú energiaellátás biztosítási lehetősége növekszik.

A közműfejlesztési feladatok között a közműhiányok pótlását követi, mint másodlagos feladat a területfejlesztésként javasolt új beépítési területek közműellátásának a megoldása. Az új beépítésre, új területhasznosításra jelölt területeken már feltételként kellene meghatározni, hogy a beépítés, hasznosítás csak a megfelelő, környezetvédelmi követelményeket kielégítő, közműellátás biztosítása esetén engedélyezhető. Nagyon fontos lenne, hogy hiányosan közművesített területek ne alakuljanak ki.

A településrendezési javaslat a település teljes közigazgatási területére készül, amelyben rögzítésre kerül a kül- és belterület távlati hasznosítási lehetősége. Kijelölésre kerültek a távlati lakó-, stb. területi fejlesztésre figyelembe vehető területek. Ezeknek a területeknek a hasznosítói jelentkeznek közműellátás szempontjából új igénylőként, amelyek kiszolgálását a közműfejlesztési javaslatnak biztosítani kell.

A fejlesztési területek közműellátási igénye mellett a már beépített területek ellátottsági hiányainak a pótlását biztosító többletigények kielégítési igényével is kell számolni.

Az új kijelölt lakótelkek várható közműigénye és a meglévő beépítés várható igénynövekménye (egyrészt a jelenlegi ellátottság növelése, hiánypótlás, másrészt a már ellátott fogyasztók igényesebb fogyasztásának kielégítése) összesítve:

	meglévő hiánypótlás +igényszint növekedés	fejlesztési terület	össz
Vízigény m ³ /nap:	46	9	55
Keletkező szennyvíz m ³ /nap:	52	8	60
Villamosenergia ig. kW:	340	140	480
Villamosenergia ig. (nagy távl.ban további) kW:	400	80	480
Földgázigény Nm ³ /h:	200	30	230
Vezetékes távközl igény db:	100	20	120

Ezek a prognosztizált közműigények a település távlatra prognosztizált fogyasztóinak teljes körű ellátásához szükséges többlet igények. A településfejlesztő által javasolt fejlesztések teljes körű megvalósulása és a már beépített területek igényes teljes körű kiszolgálása esetén jelentkezne ekkora többlet igény. Ezek a becsült igények csak a szolgáltató felé előzetes jelzésre alkalmas adatok és a gerinchálózat fejlesztése esetén azok paramétereinek a meghatározására szolgálhatnak, valamint az ágazati fejlesztési tanulmányok elkészítésére szolgálnak nagytávlati iránymutatásul.

Tervezői tapasztalataink szerint rövidtávon ezen többlet igényeknek ténylegesen kielégítendő igényként reálisan a 20 %-ának a jelentkezése várható, a tervezés távlatában pedig kb. 50 %-a. Így a reálisan kielégítendő igény összesen:

Rövid távon Tervezés távlatában

Vízigény m ³ /nap:	11	28
Keletkező szennyvíz m ³ /nap:	12	30
Villamosenergia ig. kW:	96	240
Földgázigény Nm ³ /h:	46	115
Vezetékes távközlés db:	24	60

Reálisan a már kiépített közművek vonatkozásában az üzemeltetők a település jelenlegi beépített területén belüli beépítést különösebb külső hálózatfejlesztési igény nélkül –egyszerűen a jelenlegi elosztóhálózatról kiépítendő bekötés segítségével- ki tudják elégíteni, de új beépítésre bevont terület kiszolgálására csak a megfelelő külső hálózatfejlesztés –az elosztóhálózat meghosszabbítása az új beépítés irányába, a hálózat továbbépítése az új utcanyitásokban- megvalósítása után tudnak vállalkozni.

A közműfejlesztési feladatok között harmadik feladatként kell említeni az esztétikai igények kielégítési szükségességét, amely a település vonzókéességének a növelését szolgálja. Az esztétikusabb környezet kialakítási igénye, az utak és közterületek állapotának, látványának javítását teszi szükségessé.

A település fejlődését szolgálja a település arculatának a fejlesztése is, amelyhez hozzá kell járulni a közművek megjelenésének a javításával is. E vonatkozásban különösen az energiaellátás és a távközlés területén jelentkeznek feladatok. A közműfejlesztések során távlatban előtérbe fog kerülni az utcaképet rontó szabadvezetékes, légkábeles villamosenergia ellátó és távközlési rendszerek látványjavítási igénye is. Ezért a villamosenergia ellátás hálózatainak és a távközlési hálózat település szintű föld-kábelesítésének legalább távlati célkitűzéseivel is foglalkozni kell.

A településfejlesztési oldalról meghatározott közműfejlesztési feladatokat, a közműhiányok pótlását, az új fogyasztók kiszolgálási lehetőségének megoldását a szolgáltatók vállalják, hisz gazdasági érdekeltységük is, hogy minél több fogyasztói igényt elégítsenek ki. A közműszolgáltatóknak gondot ez a harmadlagosan megfogalmazott közműfejlesztési feladat okoz, a közműellátás esztétikai megjelenésének javítási igénye, amelyet a privatizált, gazdasági érdekeltségű szolgáltatók nagyon nehezen akarnak elfogadni. A villamosenergia (közép-, kiefeszültségű és közvilágítási) hálózatok és a távközlési hálózatok telepítésében a privatizált üzemeltető nem érdekelt az igényesebb, s valóban többlet költséggel járó, föld alatti kivitelezésben. Ezért nagyon fontos szerepe van a település szabályozási tervének, amelyben elő lehet írni, s ha előírásra kerül a költségesebb fektetési módú kivitelezés, s az, helyi építési szabályzatként elfogadást nyer, akkor törvényi háttérrel nyújthat a Polgármesteri Hivatalnak és a törvény erejével követelheti meg az üzemeltetőktől az igényesebb –az üzemeltetőt is többlet költséggel terhelő- beruházás megvalósítását.

A település arculata, az esztétikusabb környezet piaci érték, ezért a rendezési terv egyik legfontosabb feladata a település hosszú-távú fejlődését meghatározó érdekeinek biztosítására a közműszolgáltatók hálózatfejlesztési lehetőségeinek szabályozása.

Közműhálózat fejlesztési javaslat közművenként

Vízellátás

Porván a komfortos közműellátás legfontosabb eleme, a vezetékes ivóvíz ellátás megoldott, a vízellátó hálózat 100 %-os szintre kiépítettnek tekinthető, az ivóvíz vezeték minden utcában megépült. A hálózatot, a térség vízellátását biztosító Bakonykarszt Rt. üzemelteti.

A Porvai vízellátó hálózat a körzet kistérségi regionális vízmű rendszerének része, ez a rendszer látja el Borzavár, Porva, Pálháláspuszta és Tündérmajor településeket. A kis-regionális vízellátó rendszer vízbázisa a Pálháláspusztai galériás forrásfoglalások, amelyből az időjárástól függően 100-400 m³/nap vízmennyiséget termelnek ki. A galériás vízmű jelentősebben aszályos időszakokban képes leürülni, ilyenkor a Zirci vízellátó hálózattal kiépített regionális összekötő vezetéken tudnak a rendszerbe vizet juttatni. Alapbázis szempontjából így a regionális rendszerbe juttatható vízmennyiség jelenleg elegendőnek tekinthető.

A kis-regionális rendszerben a víz először a Pálháláspusztai forrásfoglalások felől a Borzavári hálózati rendszerbe kerül, majd annak térszíni magas tározójából (Ffsz: 440 mBf.-i) indul tovább a porvai rendszer felé. A regionális vezeték által szállított víz a porvai 25 m³-es térszíni tározóba kerül, ahonnan nyomásfokozóval nyomják a hálózati rendszerbe. A regionális vezeték mérete NÁ 100-as.

A település hálózati rendszerén a közterületi ellátó vezetékek mérete általában NÁ 80-as és NÁ 100-as. A hálózati rendszer régebbi azbesztcement anyagú vezetékekből épült meg. A hálózatra térszíni és föld feletti tűzivíz csapok vannak felszerelve.

A tervezett új kijelölt lakótelkek, a meglévő beépítés várható igénynövekménye által fellépő többlet vízigény távlatban maximálisan 55 m³/nap-ra prognosztizálható. Ezt a többlet vízigényt a Bakonykarszt Rt. a meglévő alapbázisáról ki tudja szolgálni.

A tervezett bővítések ellátására a település meglévő vízellátó hálózatáról leágazó vezetékekkel lehet a hálózatot bővíteni a tervezett közterületi utak nyomvonalán. A hálózatbővítéseket úgy kell elvégezni, hogy az új vezetékek lehetőleg körvezetékes rendszert alkossanak. Az új vezetékekre a szabványban előírt módon és sűrűségben föld feletti tűzivíz csapokat kell felszerelni mind Porva, mind Pálhálás településrészen.

Szennyvíz és csapadékvíz elvezetés

Porva és Borzavár szennyvízcsatorna hálózatának kiépítése a meglévő utcákban és a Borzaváron üzemelő szennyvíztisztító berendezés létesítése a 1990-es évek elején fejeződött be. A szennyvízcsatorna hálózat által elvezetett szennyvizek a Borzavár keleti külterületi részén kiépített szennyvíztisztító berendezésre kerülnek, amelyben a szennyvizeket korszerű eleveniszapos (Biogest SBR típusú) tisztítási technológiával tisztítják meg. A tisztító berendezés kapacitása 200 m³/nap, ugyanakkor a berendezésre átlagosan csak 25-30 m³/nap szennyvíz érkezik, látható, hogy a regionális berendezés jelentős szabad kapacitással rendelkezik. A minden utcában kiépített szennyvízcsatorna hálózatra a rákötési arány 79%-os, ami az országos átlagot figyelembe véve jónak mondható.

A keletkező szennyvizeket a hálózatra való rákötés költségei miatt várhatóan még néhány ingatlanon továbbra is el fogják szikkasztani, illetve zárt szennyvíztározó medencékben fogják tárolni, amelyekből az összegyűlt szennyvizeket szippantó kocsikkal a leürítő helyekre szállítják.

A magyarországi gyakorlatnak megfelelően valószínűsíthető, hogy a zárt szennyvíztározó medencék vízzárósága nem megfelelő, abból a nagy szervesanyag tartalmú (mosószerek, stb.) szennyvizek a talajba kerülnek, és a talajt és a talajvizet szennyezik. A folyamat a talajvíz, és ezzel a szinte minden ingatlan kertjében található kút vizének elnitratósodásához és elfertőződéséhez vezethet. Ezért a szennyvízcsatorna hálózatra való rákötéseket a lehetőségekhez mérten elő kell segíteni. Meg kell oldani korszerű, környezetkímélő módon (várhatóan kis-közösségi szennyvíztisztító berendezéssel) Pálhálás szennyvízkezelését is.

A megépített szennyvízcsatorna hálózat a topográfiai adottságok miatt gravitációs rendszerű csatornákból, szennyvíz átemelőkből és az azokból kivezető szennyvíz nyomóvezetékekből áll. A szennyvizek a település végátemelőjéből a borzavári rendszer befogadó gravitációs csatornájába egy regionális szennyvíz nyomóvezetéken kerülnek.

A községben a településfejlesztési terv által javasolt fejlesztések megvalósulása esetén, valamint a meglévő ingatlanok szennyvízcsatorna hálózatra való rákötése és a település lakóinak komfortnövekedése miatt a községről összesen 60 m³/d többlet szennyvíz elvezetéséről kell gondoskodni. A szennyvíztisztító telep ezt a szennyvízmennyiséget a meglévő szabad kapacitásával fogadni tudja.

A település talajának és talajvizének védelme érdekében a szennyvízcsatorna hálózatra való rákötésekig a szennyvizeket ellenőrzött zárt szennyvíztározó medencékben kell tározni, és azokból a kijelölt szippantott szennyvíz leürítő helyre szállítani. Az esetlegesen meglévő kutakba való szennyvízbekötéseket sürgősen fel kell számolni. Új építési engedélyt csak úgy lehet kiadni, hogy az ingatlan területén keletező szennyvizeket feltétlenül a szennyvízcsatorna hálózattal vezessék el.

A település a Bakony középső részén, abban az un. Öreg Bakony keleti nyúlványai között helyezkedik el, amely nyúlványok völgyeiben húzódó vízfolyások a hegység területén lévő vízgyűjtőkre eső csapadékvizeket szállítják a befogadó Cuha, végül a Duna irányába. Porván két vízfolyás halad keresztül északi irányba gravitálba, ezek végül a Cuhába torkollanak.

Az utcák víztelenítése jelenleg főleg egy ill. kétoldali vízelvezető nyílt árkokkal történik. Néhány út mentén még szikkasztó árkok is található, de ezek száma csekély.

A településen az új utcanyitásoknál is várhatóan a nyílt árkos csapadékvíz elvezetést fogják kiépíteni a zárt csatornás rendszer helyett annak nagyobb költségvonzatai miatt. Nagyobb távon azonban -főleg a községközpont területén és annak környezetében- a zárt csapadékcsatornás csapadékvíz elvezetés kiépítését javasoljuk, mert azzal korszerűbb, esztétikusabb, kisebb helyigényű, több parkolási és jobb fásítási lehetőséget adó és nem utolsósorban kisebb karbantartási igényű csapadékvíz elvezetést lehet biztosítani.

Energiaellátás

Porva energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll rendelkezésre. A földgáz használata még település szinten nem jellemző, így a nem vezetékes energiahordozók használata jelentősebb szerepet játszik a település energiaellátásában.

A villamosenergia részben a világítás és technológiai, részben a termikus energia igények (jellemzően a használati melegvíz termelés célú energiatermelés) kielégítését szolgálja. A településre 2002-ben érkezett meg a földgáz, de érdemleges használatba vétele csak 2003-ban

indult el, de még ma is, mivel a lakásállomány egy-ötöde sem veszi igénybe, így nem jellemző. A földgáz komplex hasznosításával -beruházási és üzemeltetési költségeiben még elfogadhatóan- a földgáz termikus energiaigények (fűtés, használati melegvíz termelés és főzés) teljes körű kielégítésére alkalmas, felváltva majd a környezetet erősebben szennyező nem vezetékes energiahordozók szerepét. Automatikus üzemvitelű, kezelést nem igénylő hőellátási mód csak vezetékes energiahordozóval valósítható meg. A földgázzal történő komfortot nyújtó, kezelést nem igénylő hőellátás lehetősége az idősebbek, a fizikailag gyengébbek, a gyerekek helyben maradását teszi lehetővé, ezzel segíti a település népesség megtartását.

A nem vezetékes energiahordozók közül a szén, fa, olaj használata termikus célra egyaránt jellemző. A PB és a tartályos gáz használata az utóbbi években a vezetékes gázellátás pótlását szolgálta, a PB elsődlegesen főzési célra, míg a tartályos gáz komplex ellátásra.

Az energiaellátás fejlesztési feladatai között kell említeni a megújuló energiahordozók alkalmazásának szükséges elterjesztését. A szokványosan alkalmazott energiahordozók előállításával és hasznosításával jelentkező környezetterhelést csökkenteni csak a megújuló energiahordozók alkalmazásával lehet. A környezeti állapot javítása nemcsak helyi, országos, hanem világérvű, amelyre ma már nemzetközi szerződések (Kiotói megállapodás) is köteleznek.

A megújuló energiahordozók közül elsődlegesen a napenergia hasznosítás lehetőségét nem szabad figyelmen kívül hagyni. A megújuló energiahordozó hasznosítása mivel időjárásfüggő, a vezetékes energiaellátás beruházását nem csökkenti, csak a hagyományos éves energiahordozó felhasználást befolyásolja, csökkenti. Minden el nem fogyasztott és ezért elő nem állított, meg nem termelt vezetékes energiahordozó javítja a környezeti állapotot.

A megújuló energiahordozó hasznosítását szolgáló berendezés jelenleg magas beruházási költségigénye a várható támogatási rendszer bevezetésével válik megfizethetővé, s egyben gazdaságossá. Már ma is vannak támogatások a megújuló energiahordozók alkalmazásának beruházására, ezen támogatási rendszerek népszerűsítése folyamatban van.

Megújuló energiahordozóként hasznosítható napenergiával kapcsolatosan elsődlegesen a napenergia passzív hasznosítása javasolható pl. új épületek elhelyezésénél a megfelelő tájolással, a napenergiát megfogó, illetve árnyékoló növényzet telepítési lehetőségével, a veranda alkalmazásával, stb. Az aktív napenergia hasznosítására is figyelemmel kell lenni a továbbtervezés során. Az aktív napenergia hasznosítására napkollektorok, fotóelemek telepítése szükséges. Ezek gondos elhelyezéséhez szükséges az építész esztétikai igényessége is, ennek nem szabad arculatrontóvá válni.

A hasznosítható megújuló energiahordozók között meg kell még említeni a szél energiahordozó szerepét is, valamint a szennyvíziszap, a mezőgazdasági hulladék hasznosításával előállítható bioenergiát. Ezek gazdaságossága további elemzést igényel.

Általában a megújuló energiahordozók között foglalkoznak a termál energia kinccsel is. A fejlesztési koncepció készítésekor fel is merült, hogy jó lenne megkutatni, hogy nem lehetne-e termálvizet nyerni, mert idegenforgalmi fejlődésnek ez egy nagyon kedvező mozgató rugója lehetne. Az átfogó tervek tanulmányok azonban nem jelzik a gazdaságosan kitermelhető termálkincs előfordulás lehetőségét. A KDT VIZIG Veszprémi Szakasz mérnöksége előzetes

véleményében fel is hívta a figyelmet arra, hogy a település környezete földtanilag nyílt, vagy alig karsztos terület, amely a Magas-Bakony beszivárgási területét képezi. A termálvíz beszerzését perspektivikussá tevő mélykarszt feláramlási terület a földtani ismeretek alapján az érintett tájegységben nem fordul elő. Így a termálvíz-kutatásnak nem várható reálisan kedvező eredménye.

Villamosenergia ellátás

Porva villamosenergia ellátásának szolgáltatója az ÉDÁSZ Rt. Az ellátás bázisa a Veszprémi 120/20 kV-os alállomás, amelynek betáplálása az Ajka-Inota és Hévíz-Inota között üzemelő 120 kV-os nagyfeszültségű alaphálózati rendszerről biztosított.

A veszprémi alállomásról induló 20 kV-os szabadvezeték hálózat táplálja a település fogyasztói transzformátor állomásait. A vizsgálatok szerint a településen jelenleg négy fogyasztói oszloptranzformátor állomás üzemel.

A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kisfeszültségű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kisfeszültségű hálózat oszlopokra szerelten került kivitelezésre, jellemzően szabadvezetékes formában.

A település villamosenergia fogyasztási tényadatait elemezve megállapítható, hogy az egy lakásra jutó átlagos havi villamosenergia fogyasztás 260 kWh, a pillanatnyi terhelés a földgáz hasznosításának minimális mértéke miatt majdnem eléri a 1,5 kW átlagértéket, amely azt jelzi, hogy jellemző ugyan a villanyboiler használata, de emellett a villamosenergia fogyasztással járó korszerű lakásfelszereltség átlagosan alacsony. Ezért az új igénylők igény kielégítésén kívül számolni kell a jelenlegi fogyasztók villamosenergia igényének növekedésével.

Jelenleg Porván az egy lakásra eső a transzformátor kapcsokra vetített átlagos kommunális fogyasztói teljesítmény igénye, a pillanatnyi terhelés éppen hogy eléri az 1,5 kW-t. A ma elfogadott korszerűbb lakásfelszereltség esetén, ez az érték a 3-3,3 kW-ot, nagyobb távlatban akár az 5 kW-ot is elérhetné. A villamosenergia az egyetlen közműfajta, amelynél a fajlagos villamosenergia igénynövekedéssel folyamatosan kell számolni, mivel minden irányú fejlődés villamosenergia igénynövekedéssel jár.

Feltételezve, a lakások felszereltségének a fokozatos fejlődését először átlagosan lakásonként a 3 kW elérése prognosztizálható, ennek a kiszolgálására távlatban kb. 340 kW transzformátor kapacitás bővítése szükséges, nagyobb távlatban, ha a korszerűbb átlagos lakásfelszereltség igényli az átlagos 5 kW teljesítmény igényt a transzformátor kapcsokra vetítetten, akkor további 400 kW teljesítmény igény növelése várható.

A településrendezési javaslat szerinti új beépítési lehetőségek megvalósítói jelentkeznek új igénylőként. A szabályozási tervben javasolt új beépítés megvalósulása is azonban csak egy lassúbb folyamat eredménye lesz.

Természetesen az így prognosztizált villamosenergia igény csak nagyobb távlatba, lassú fejlődést követően fog jelentkezni. Mint ahogy az összes közműre vonatkozóan megállapítást nyert reálisan rövidtávon a prognosztizált igénynek csak a 20 %-a kb. 96 kW villamosenergia

teljesítmény igénynövekedés, a tervezés távlatában a kisebb igény-küszöb (3 kW) elérési prognózisának 50 %-a, 240 kW villamosenergia teljesítmény igénynövekedés várható, s a további igények jelentkezése reálisan csak nagyobb távlatra prognosztizálhatók.

A tervezés távlatába várható prognosztizált villamosenergia igény kielégítésére elsődlegesen a meglévő transzformátor helyek kapacitásnövelésével lenne kedvező a villamosenergia igényt kielégíteni, de várhatóan egy új transzformátor állomás telepítési igényével is kell a tervezés távlatában számolni.

A felesleges állóeszköz lekötés elkerülése érdekében hálózatot fejleszteni, továbbá transzformátor állomást létesíteni, meglévő transzformátornál gépcserét végrehajtani csak a ténylegesen konkrétan jelentkező igények kielégítésére szükséges. A tényleges beruházói igénybejelentéskor elégséges az igényelt villamosenergia ellátás módját és annak műszaki-gazdasági feltételeit meghatározni.

A meglévő közép- és kisfeszültségű hálózat oszlopokra szerelten került kivitelezésre, a település egységes hálózati rendszerének megőrzése érdekében az üzemeltető ÉDÁSZ Rt. törekedne a szabadvezetékes elosztási rendszer további fenntartására. A település arculatformálása érdekében, az esztétikai igényeknek megfelelően azonban a hálózatok föld alatti elhelyezése javasolt. Első lépésként az új fejlesztési területeken kell a kisfeszültségű hálózatot földkábelbe fektetve kivitelezni. A már ellátott körzetekben fokozatosan, az aktuálissá váló hálózati rekonstrukció, a hálózatépítéssel járó karbantartás során kell a hálózatokat föld alá áthelyezni. A létesítendő új transzformátor állomásként már épített házas állomás telepítendő, és az oszloptranzformátorok rekonstrukciójakor épített állomásokra kell átépíteni. A közvilágítást is -a kisfeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt- lámpák helyett önálló közvilágítási lámpatestekkel kell megoldani.

Ezek természetesen többletköltséget jelentenek, de az esztétikus megjelenés a település vonzóképségét növeli. Tehát az igényesebb fektetési mód megvalósítása az új beépítésű területre vonatkozik elsődlegesen, de fokozatosan a már beépített területen is érvényesíteni kell, így majd nagy távlatra elérhető lesz, hogy település szinten eltűnhessen a "dróthálózat" és tér nyíljon a kedvezőbb utcafásításra, utcabútorozásra.

A település közvilágítása szinte az egész településen a kisfeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejjel éppen csak a közlekedés biztonságát szolgálja. A település közvilágításának fejlesztése is szükséges. A közlekedés biztonság szolgálatán kívül, a vagyon és a személyi biztonság fokozott védelmét is ki kell elégíteni a közvilágításnak.

A fejlesztési területeken a közvilágítást energiatakarékos izzókkal, önálló lámpatestekkel kell megoldani. A lámpatestek energiaellátását közvilágítási földkábelrel kell biztosítani. A már beépített területeken a közvilágítás korszerűsítését az utak rekonstrukciójához kapcsolódóan célszerű megvalósítani.

Földgázellátás

Porva-Borzavár települések ellátását a közelmúltban valósították meg. A szolgáltató Magyar Gázszolgáltató Kft-t azért hozták létre, hogy azoknak a településeknek is kiépíthessék a gázellátást, amelyek a hagyományos gazdasági értékelés alapján nem juthatnának a

gázellátáshoz. Az ilyen településeknek a gázellátását állami támogatással valósították meg. Porva-Borzavár gázellátása is ennek keretében 2002-ben került kivitelezésre.

A gázellátás bázisa a veszprémi gázátadó állomás, ahonnan induló nagy-középnomású gerincvezeték épült a 82-es út mentén, annak keleti oldalán, az út menti települések Olaszfalu-Zirc-Kardoskút Borzavár-Porva, illetve Zirc-től elágazva Dudar-Bakonynána-Jásd-Tés, Dudar-Csétyén-Szapár, valamint, Dudar-Bakonyoszlop-Csesznek ellátására.

Porva gázfogadója a település déli külterületén került elhelyezésre, ahonnan táplált középnomású elosztóvezeték épült ki a település belterületi útjaiban. 3 km hosszú vezeték építettek úgy, hogy egyidejűleg az ingatlanok bekötési lehetőségére csonkokat helyeztek el. Mintegy 104 csonk került kiépítésre. A mai napig erre mindössze 32 ingatlan csatlakozott ténylegesen rá, mint fogyasztó.

A fogyasztói igényeket közvetlen kielégítő kisnyomású gáz előállítására telkenként elhelyezett egyedi nyomásszabályozókkal oldható meg. Az egyedi nyomásszabályozók általában az előkertben fognak elhelyezést nyerni, de szoktak ház falsíkjára is nyomásszabályozót felszerelni. A helyi, egyedi nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról lehet közvetlen az igényeket kielégíteni.

A hálózat méretezése, kivitelezése úgy történt, hogy arra a meglévő telkek közhálózat fejlesztési igény nélkül csatlakozni tudnak, egyszerű bekötővezeték-helyi egyedi nyomáscsökkentő építésével. Közhálózatot építeni, fejleszteni csak az új utcanyitásokban szükséges. Meg kell említeni, hogy a közműhálózat fejlesztést az új utcanyitásokban az útépítéssel egyidejűleg célszerű megoldani.

Tartályos gáz (földbe ásott tartállyal) használatával lehet megoldani Pálihálás településrész gázellátását.

Elektronikus Hírközlés

Vezetékes hírközlési létesítmények

Porva vezetékes távközlési ellátását az Invitel Rt. szolgáltató biztosítja, amelyhez tartozik a korábbi Bakonytel Rt. A Székesfehérvár szekunder központhoz tartozó 49-es körzetszámú Veszprém primer központ Borzavár-Porva jelenlegi vezetékes távközlési hálózatának bázisa. A település 88-as távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település vezetékes távközlési hálózata a Veszprém-Győr gerincvezetésekről ágazik le. A település jelenlegi vezetékes távközlési ellátottsága már majdnem teljes körű, azaz valamennyi távközlési igény kielégített.

A településen belüli vezetékes távközlési hálózat a településen oszlopokra szerelten épült. Meg kell jegyezni, hogy a távközlési hálózat számára többnyire önálló, saját oszlopsort helyeztek el. Így az utcákban jellemzően két oszlopsor található. Ezeknek az utcáknak az arcukat teljesen betöltik, az utcafásítás lehetőségét nehezítik az oszlopsorok.

A vezetékes távközlés bár műszaki megjelenésében közmű jellegű, szolgáltatása alanyi jogon történik. Ezért az igénylők ellátása is egyéni elbírálással, egyéni szerződéskötés alapján történik. A szükséges hálózatfejlesztést a szolgáltató saját beruházásként valósítja meg.

Az új fejlesztési területen célszerű az út-szabályozási szélességén belül, lehetőleg a járda alatt elhelyezni a távközlési kábelt, vagy alépítményt, amelyről megfelelő bekötéssel az igénylő ellátható.

A település arculatának alakítása megkívánja, hogy új fejlesztési területen vezetékes hálózat már kizárólag csak föld alatti elhelyezéssel létesüljön. Nagyobb távlatban fokozatosan, az útépítéshez kapcsolódóan, illetve a szükségessé váló hálózati rekonstrukció idején a meglévő hálózat föld alá történő áthelyezését is meg kell valósítani. A távközlési hálózat föld alatti elhelyezésével biztosítja az utcafásítás lehetőségét, amely a látványjavításon túl a mikroklímát is javítja.

A településen élők számára kedvező távközlési ellátottság ellenére célszerű nyilvános távbeszélő helyek kialakítása is, mivel a településen a vezeték nélküli távközlési lehetőség nem korlátlan, az üdülők, kirándulók távközlési igényének ellátására szükségesek a nyilvános beszélő helyek. Ezt lehetőleg kereskedelmi-szolgáltatási létesítményhez kapcsolódóan kellene megoldani.

A korszerű adatátvitel is egyelőre a vezetékes távközlési hálózaton keresztül oldható meg nagyobb biztonsággal.

A kedvező rádió-TV műsorvételt a Zircen üzemelő átjátszó állomás biztosítja, A településen a jó műsorvétel érdekében az épületenként elhelyezendő antenna helyett célszerűbb a kábeltvé hálózat kiépítése. Ezt a hálózatot a vezetékes távközlési hálózattal párhuzamosan kell a járdába -a föld alá- elhelyezni.

Vezeték nélküli elektronikus hírközlési létesítmények

A távközlési ellátottságot lényegesen növeli a mobiltelefonok használata. A település topográfiai adottsága, a Bakony hegységben való elhelyezkedése miatt azonban az egyes szolgáltatók a megfelelő vételi lehetőséget biztosítani nem tudják. A vételi lehetőséghez szükséges antenna elhelyezés lehetőségét a természet védelme indokoltan korlátozza, így a vezetékes távközlés szerepe továbbra is meghatározó marad. Páliháláson különösen rossz a vezeték nélküli hírközlés ellátottság és vételi lehetőség.

Az érvényes előírások szerint 6 m-es magasságot meghaladó közcélú, vagy iparági antennák, mikrohullámú létesítmények elhelyezése építési engedély kötelesek, annál kisebb magasságban elhelyezhető antennán, antenna tartó szerkezete építés engedély köteles. Az engedély kiadásának feltétele, hogy településképi vizsgálatok is készüljenek és a hely kijelölése az önkormányzattal együtt-működésben történjen.

A kedvező műsorvétel érdekében egyéni antennák elhelyezését korlátozni célszerű. Az újabb fejlesztési területeken központi antenna rendszerhez csatlakozóan, kábelhálózat közvetítésével kell a műsorszórást megoldani, elkerülve az épületenként megjelenő antennák látványát. A már beépített területen is célszerű a hálózat kiépítése, föld alatti elhelyezéssel és a településképi javítása érdekében fokozatosan felszámolhatók az egyedi antennák.